

RAPORT
PRIVIND AJUTOARELE DE STAT
ACORDATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA
PENTRU ANUL 2019

CUPRINS

Abrevieri și acronime	3
Introducere	4
Sinteză	6
Capitolul I. Situația social-economică a Republicii Moldova	8
Capitolul II. Analiza ajutorului de stat raportat	10
2.1.Caracterizare generală	10
2.2.Alinierea schemelor de ajutor de stat existente	15
2.3.Modalitățile de acordare a ajutorului de stat	25
2.4.Formele de acordare a ajutorului de stat	27
2.5.Obiectiv de acordare a ajutorului de stat	31
2.6.Furnizorii ajutorului de stat	37
Capitolul III. Măsuri de sprijin cu impact anticoncurențial ne semnificativ	40
3.1.Ajutorul de minimis	40
3.2.Măsurile de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general	46
Capitolul IV. Monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate	52
4.1.Caracterizare generală	52
4.2.Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	52
4.3.Ajutor de stat acordat pentru prestarea serviciilor de interes economic general	56
4.4.Ajutor de stat destinat protecției mediului înconjurător	62
4.5.Ajutor de stat pentru cercetare-dezvoltare și inovare	63
4.6. Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	64
4.7. Promovarea culturii și conservarea patrimoniului	64
4.8.Ajutor de stat pentru salvarea beneficiarilor	65
4.9.Ajutor de stat sectorial	67
Capitolul V. Implementarea Sistemului informațional automatizat ”Registrul ajutoarelor de stat”	69
Priorități și provocări	71
Anexa 1. Anexă tehnică	72
Anexa 2. Lista actelor juridice în baza cărora au fost acordate ajutoarele de stat raportate pentru anul 2019	74
Anexa 3. Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective și forme de acordare	79
Anexa 4. Valoarea ajutorului de stat raportat pe forme de acordare și pe furnizori	81

ABREVIERI ȘI ACRONIME

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 (publicat în Monitorul Oficial nr. 185-199 din 18.07.2014)
AIPA	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
Anul de raportare	Perioada 01.01.2019-31.12.2019
APC	Autorități ale administrației publice centrale
APL	Autorități ale administrației publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
ÎMM	Întreprinderi mici și mijlocii
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat (publicat în Monitorul Oficial nr. 166-169a din 16.08.2012)
MO	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
p.p.	Puncte procentuale
PI	Parc industrial
PIB	Produsul Intern Brut
Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020	Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, aprobat prin Legea nr. 169/2017 (publicat în MO nr. 301-315/533 din 18.08.2017)
SIEG	Servicii de interes economic general
SIRASM	Sistemul informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat”, elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.378/2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (publicat în Monitorul Oficial nr. 142-146 din 03.06.2014)
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea adăugată brută

INTRODUCERE

Ajutorul de stat este o parte componentă importantă a politicii în domeniul concurenței. Or, întreprinderea care beneficiază de o măsură de sprijin din partea statului obține un avantaj economic în raport cu alți participanți ai pieței, ceea ce ar putea contribui la menținerea sau extinderea unor entități mai puțin eficiente în raport cu altele mult mai eficiente. În acest sens, monitorizarea permanentă a ajutoarelor de stat se efectuează cu scopul de a exclude denaturarea nejustificată a concurenței și pentru a direcționa mai bine măsurile de sprijin, contribuind astfel la dezvoltarea întregii economii.

Referitor la măsurile de sprijin acordate în anul 2019, Consiliul Concurenței a fost informat de către 306 de furnizori. Informația a fost prezentată de către APC și instituțiile subordonate acestora și de APL nivelul I și II.

Prezentul raport, fiind al VII-lea raport din domeniu de la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, reprezintă un instrument statistic destinat asigurării transparenței în materie de ajutor de stat, oferind astfel informație relevantă APC și APL pentru elaborarea politicilor în diverse domenii ale economiei naționale și luarea deciziilor privind direcționarea eficientă a resurselor publice disponibile. Totodată, acesta poate constitui o bază informațională pentru diverse cercetări științifice.

Raportul conține analiza, atât a ajutoarelor existente care au continuat a fi acordate în anul de raportare, cât și a ajutoarelor noi, ajutoarelor de minimis și măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG.

Raportul dat cuprinde o analiză a valorii, structurii și a tendințelor înregistrate pe parcursul ultimilor 3 ani în acordarea ajutoarelor de stat, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG, monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate, precum și reflectă implementarea SIRASM. Totodată, prezentul raport cuprinde informații privind realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere privind alinierea schemelor de ajutor de stat existent.

Unele măsuri de sprijin au fost oferite pentru mai mulți ani și întru descrierea situației efective privind ajutoarele acordate este reflectată dinamica valorii și structurii ajutorului în perioada 2017-2019.

Datele raportate pentru perioada anilor 2017-2018 au fost actualizate și corectate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat. În perioada de raportare furnizorii au informat Consiliul Concurenței referitor și la alte măsuri de sprijin acordate în anii 2017-2018. De menționat că, actualizarea și corectarea datelor privind ajutorul de stat acordat în anii precedenți este în conformitate cu Metodologia UE în domeniul ajutorului de stat. Totodată, informația privind valoarea ajutoarelor de stat și de minimis oferită în anii 2018-2019 va fi reactualizată în următoarele rapoarte privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova.

În aspect structural raportul este prezentat sub următorul conținut:

La *Capitolul I* – analiza social-economică a Republicii Moldova pentru anul 2019.

La *Capitolul II* – analiza valorii, structurii și a tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în anul 2019. Totodată, în capitolul dat sunt prezentate schemele de ajutor de stat aliniate la prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat.

La *Capitolul III* – analiza valorii și a tendințelor înregistrate în acordarea măsurilor de sprijin cu impact anticoncurențial nesemnificativ, și anume a ajutoarelor de minimis și a măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG în anul 2019.

La *Capitolul IV* – principalele constatări privind monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate de către Consiliul Concurenței și care au fost în derulare în anul 2019.

La *Capitolul V* – implementarea Sistemului informațional automatizat “Registrul ajutoarelor de stat”.

În *Anexa 1* - informații despre sfera ajutoarelor de stat analizate în raport, obiectivele ajutorului de stat și sursele obținerii datelor.

În *Anexa 2* - actele juridice conform cărora au fost acordate măsurile de sprijin în anul 2019.

În *Anexa 3*- situația sumară a ajutoarelor de stat raportate pentru perioada 2017-2019, pe obiective și forme de acordare.

În *Anexa 4* - informații privind ajutorul de stat oferit pe forme de acordare și pe furnizori de ajutor de stat.

Sinteză

În anul 2019, *valoarea ajutorului de stat* raportată (inclusiv pentru SIEG) a fost de 1 438 756 mii lei (sau 0.68% din PIB), fiind în creștere față de anii 2017-2018. Această dinamică a fost determinată, inclusiv de implementarea noilor măsuri de sprijin și majorarea cuantumului unor scheme de ajutor de stat raportate ca urmare a sporirii numărului beneficiarilor față de anii precedenți.

Deși, ponderea ajutorului de stat în PIB s-a majorat în anul 2019 în raport cu anii precedenți, aceasta a continuat a fi sub 1%, în conformitate cu obiectivele stabilite în Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 și potrivit bunelor practici internaționale în domeniul dat.

Valoarea ajutorului de stat autorizat de către Consiliul Concurenței a fost de 797 884 mii lei (55.46 % din valoarea ajutorului de stat raportată), fiind mai mare atât ca valoare, cât și ca pondere în raport cu anul 2018. Această tendință pozitivă a fost cauzată de implementarea noilor măsuri de sprijin autorizate, continuarea oferirii măsurilor de sprijin autorizate în anii precedenți și alinierea schemelor de ajutor de stat existente. Astfel, valoarea ajutorului de stat existent aliniată a constituit circa 247 mil. lei.

În anul 2019, furnizorii au ales în continuare acordarea *ajutoarelor de stat* prin intermediul *schemelor* (circa 79% din numărul total), ceea ce este conform bunelor practici a UE în domeniu, fiind considerate mai puțin nocive pentru mediul concurențial.

După *forma de acordare* a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere a măsurilor de sprijin a fost de natura cheltuielilor bugetare, fiind de circa 54 % din valoarea totală. Însă, acest indicator a înregistrat o tendință negativă în anul 2019 în raport cu anii precedenți. Dinamica negativă a ponderii ajutorului de stat oferit sub formă de cheltuieli bugetare a fost amplificată de creșterea semnificativă a valorii ajutorului de stat raportat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii, precum și a valorii ajutorului raportat sub formă de împrumuturi oferite în condiții preferențiale. Potrivit practicii internaționale, ajutoarele acordate sub formă de cheltuieli bugetare sunt considerate mai puțin nocive pentru mediul concurențial și totodată sunt mai transparente.

Din perspectiva *obiectivelor de acordare* a ajutoarelor de stat, cea mai mare pondere a ajutorului de stat a continuat a fi orientat spre dezvoltare regională, fiind de circa 51% din valoarea totală. Atât valoarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, cât și ponderea acesteia în valoarea total raportată a crescut în anul 2019 în raport cu anii 2017-2018, ceea ce este în conformitate cu bunele practici internaționale în domeniul ajutorului de stat.

În anul 2019, la fel ca și în anii precedenți, principalii *furnizori* de ajutor de stat au fost APC. Astfel, circa 84% din numărul total de măsuri de sprijin au fost raportate de către APC. Cât privește APL, acestea sunt principalii furnizori de ajutoare de minimis și de măsuri de sprijin oferite pentru prestarea SIEG.

Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv pentru SIEG) a fost de 178 561 mii lei, fiind o majorare de circa 2 ori față de anul 2017. Această dinamică a valorii ajutorului de minimis a fost determinată în special de majorarea cuantumului unor

scheme de ajutoare de minimis raportate și a numărului beneficiarilor comparativ cu anul menționat.

Potrivit *obiectivului de acordare*, peste 50% din valoarea *ajutorului de minimis* raportată a fost pentru obiective orizontale. Contribuția principală la atingerea indicatorului dat a deținut-o, în mare parte, dinamica pozitivă al ajutorului orientat spre susținerea IMM înregistrat în perioada anilor 2017-2019.

Cea mai mare pondere a *ajutorului de minimis* a fost raportată sub *formă* de subvenții și/sau subsidii fiind de circa 89% din valoarea total raportată. Cuantumul acestui indicator a fost determinat de trendul ascendent al valorii ajutorului de minimis raportat sub forma de subvenții și/sau subsidii, care a crescut de circa 2 ori în anul 2019 față de anul 2018.

Valoarea măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea *SIEG* a fost de 479 285 mii lei, fiind în creștere în raport cu anii precedenți. Din valoarea măsurilor de sprijin total raportată, valoarea ajutorului de stat autorizată a constituit 153 219 mii lei (sau circa 32% din total).

Peste 60% din valoarea *ajutorului* pentru *prestarea SIEG* a fost oferită sub *formă* de subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare. Această pondere a ajutorului a fost determinată de evoluția pozitivă a valorii măsurilor de sprijin oferite sub forma nominalizată înregistrată în perioada 2017-2019.

Cea mai mare pondere a ajutorului de stat pentru *SIEG* a fost acordat întreprinderilor ce prestează servicii de transport public pentru pasageri, alimentare cu apă și de canalizare, colectarea și epurarea apelor uzate și serviciului de salubritate.

În anul 2019, a început procedura de modernizare a *SIRASM* cu suportul Băncii Mondiale.

Capitolul I. SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA

În anul 2019, economia mondială a înregistrat o creștere de 2.8% și s-a evidențiat prin prismele tensiunilor comerciale, negocierilor Brexit și declinul producției industriale în Germania.¹

În Republica Moldova, în anul 2019, PIB a înregistrat o valoare de 210 099 mil. lei (prețuri curente de piață), fiind în creștere (în termeni reali) cu 3.6%, față de anul 2018 (semidifinitiv).²

La majorarea PIB, în anul 2019 comparativ cu anul 2018, au contribuit în special, următoarele activități economice: comerțul cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor; transportul și depozitarele; activitățile de cazare și alimentație publică (+1,2%); construcțiile (+1.3%); industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (+0.4%); informațiile și comunicațiile (+0.4%).

Volumul impozitelor pe produs s-a majorat cu 3.6% în raport cu anul precedent, contribuind la creșterea și formarea PIB cu 0.5% și cu 13.5%, corespunzător.

Din punct de vedere al utilizării PIB creșterea s-a datorat, în principal: formării brute de capital fix (+3.1%) și consumului final al gospodăriilor populației (+2.5%). O contribuție negativă la creșterea PIB a avut-o exportul net (-1.5%), ceea ce s-a datorat aportului semnificativ a volumului importurilor de bunuri și servicii la formarea PIB (55.2%), față de cel al exporturilor (30.5%).

În anul 2019, exporturile de mărfuri au însumat 2.8 miliarde dolari SUA, fiind o majorare cu 2.7% în raport cu anul 2018. Importurile de mărfuri au constituit 5.8 miliarde dolari SUA, ceea ce a constituit o creștere cu 1.4% comparativ cu anul 2018. Deficitul balanței comerciale a constituit 3.1 miliarde dolari SUA, fiind cu 8.7 milioane dolari SUA, mai mare față de cel înregistrat în anul 2018³.

În anul 2019, populația activă a constituit 919.3 mii persoane. Populația ocupată a fost de 872.4 mii persoane, fiind în descreștere față de nivelul anului 2018. Numărul șomerilor, conform definiției Biroului Internațional al Muncii, a constituit 46.9 mii persoane, iar rata șomajului la nivel de țară a înregistrat valoarea de 5.1%, fiind mai mare față de cea înregistrată în anul precedent.⁴

¹ World Economic Outlook. Tentative Stabilization, Sluggish Recovery?. Fondul Monetar Internațional. Ianuarie 2020, Disponibil: <https://www.imf.org/ru/Publications/WEO/Issues/2020/01/20/weo-update-january2020>

² Produsul intern brut în anul 2019 și trimestrul IV. Biroul Național de Statistică. Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6605>

³ Activitatea de comerț exterior a Republicii Moldova în anul 2019*, Biroul Național de Statistică. Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6584>

⁴ Forța de muncă în Republica Moldova. Ocupare și șomaj 2019, Biroul Național de Statistică, Chișinău, 2019. Disponibil: https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Forța_de_munca/AFM_editia_2020.pdf

Cât privește rata medie anuală a inflației indicelui prețului de consum, în anul 2019, aceasta a constituit 4.8%, ceea ce a reprezentat o majorare în raport cu anul 2018. Pe parcursul anului 2019, rata anuală a inflației a consemnat o traiectorie ascendentă pronunțată. Această evoluție a fost susținută, inclusiv de deprecierea monedei naționale, precum și de efectele condițiilor meteorologice adverse pentru unele culturi agricole, fapt ce a exercitat presiuni inflaționiste asupra prețurilor la produsele alimentare.⁵

În conformitate cu Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 62 949.2 mil. lei, fiind în creștere cu 8.6% față de anul 2018. Totodată, valoarea veniturilor încasate la bugetul național a constituit cu 565 mil. lei mai puțin decât suma precizată.⁶

În structura veniturilor publice naționale, cea mai mare pondere au deținut impozitele și taxele – 63.6% (40 054.2 mil. lei), din acestea: impozite și taxe pe mărfuri și servicii - 28 340.6 mil. lei, impozite pe venit - 9 335.3 mil. lei, taxele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe - 1 798.4 mil. lei și impozitele pe proprietate – 579.9 mil. lei. Ponderea impozitelor și taxelor în PIB, în anul 2019 a constituit – 19.1%, cu 0.5 p.p. mai mult față de nivelul anului 2018.⁶

În anul 2019, din suma totală a veniturilor bugetului public național, 62.2% revine veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și 36.4% veniturilor administrate de către Serviciul Vamal. Veniturile încasate de către organele Serviciului Fiscal de Stat au crescut cu 2 231.9 mil. lei (cu 6.0 %), în raport cu anul 2018, iar cele administrate de către Serviciul Vamal – cu 1 486.4 mil. lei (cu 6.9%).⁶ Se precizează faptul că, resursele de stat administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal constituie unul din principalele surse de acordarea a ajutoarelor de stat în Republica Moldova.

În anul 2019, au fost debursate granturi în sumă de 1 602.6 mil. lei, ceea ce a constituit o majorare cu 1 215.2 mil. lei mai mult față de anul 2018. Valoarea granturilor a constituit circa 0.8% din venitul bugetului public național, fiind o creștere cu 0.1 p.p. comparativ cu anul 2018. Ponderea granturilor în PIB a fost de circa 0.8%.⁶

Cheltuielile publice au însumat 65 975.6 mil. lei în anul 2019, ceea ce reprezintă 31.4% din PIB. În raport cu anul 2018, cheltuielile bugetului public național au înregistrat o creștere cu 10.7% sau cu 6 366.7 mil. lei.⁶

Bugetul public național în anul 2019 a înregistrat un deficit în sumă de 3 026.4 mil. lei. Ca pondere raportat în PIB, acesta a constituit 1.44%, fiind cu 0.6 p.p. mai mult decât în anul 2018.⁶

Politica statului în domeniul ajutorului de stat a fost determinată, inclusiv de evoluția principalilor indicatori macroeconomici.

⁵Raport anual 2019. Banca Națională a Moldovei. Disponibil: https://www.bnm.md/files/Raport_Anual_2019_1.pdf

⁶Raportul privind executarea bugetului de stat pentru anul 2019. Disponibil: <Http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5204/language/ro-RO/Default.aspx>

Capitolul II. ANALIZA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT

2.1. Caracterizare generală

Acțiunile prioritare în domeniul ajutorului de stat pentru anul 2019 au continuat a fi: întreprinderea eforturilor în vederea alinierii schemelor de ajutor de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat; intensificarea colaborării cu Ministerul Finanțelor în vederea eficientizării mecanismului de raportare și notificare a ajutorului de stat acordat sub formă de facilități fiscale; colaborarea cu furnizorii în vederea modificării actelor juridice a SIEG, prin impunerea obligației de stabilire a indicatorilor de performanță la atribuirea dreptului de gestiune a serviciului public; dezvoltarea și modernizarea SIRASM în vederea eficientizării notificării, raportării și monitorizării ajutorului de stat și ridicarea culturii concurențiale în partea ce ține de ajutor de stat, atât în cadrul autorităților publice, cât și a întregii societăți. Rezultatele acestor acțiuni sunt reflectate în prezentul raport.

Ajutorul de stat descris în prezentul capitol cuprinde totalitatea măsurilor de sprijin raportate pentru anul 2019, și anume: ajutoarele existente (ajutoarele de stat care au început a fi implementate înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat) și ajutoarele de stat noi (orice ajutor de stat care nu este un ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente).

În conformitate cu art. 342 alin.(1) din Acordul de Asociere, de la 01.01.2016 Republica Moldova urmează să prezinte un raport la fiecare doi ani, urmând Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat. Cu referire la cele expuse mai sus și în conformitate cu experiența UE⁷, în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat, în prezentul raport ajutorul de stat este examinat separat de măsurile de sprijin acordate pentru SIEG și ajutorul de minimis.

Pentru a realiza o imagine cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de stat raportate, valoarea ajutorului de stat prezentată în Tabelul 1 include ajutoarele de stat acordate întreprinderilor pentru prestarea SIEG și valoarea estimată a măsurilor de sprijin acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Informația prezentată pentru perioada anilor 2017-2018 este diferită de datele pentru aceiași ani prezentată în rapoartele anterioare. Aceasta se datorează faptului că unele din datele raportate pentru perioada dată au fost actualizate și corectate de către furnizori.

⁷ Scoreboard- observații conceptuale și metodologice:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

**Ajutorul de stat raportat în perioada anilor 2017-2019, inclusiv
ajutorul de stat acordat pentru prestarea SIEG**

Nr.	Indicatorii	2017*	2018*	2019	
				Raportat	Estimată (inclusiv valoarea măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale)
1.	Ajutor de stat exprimat în:				
1.1.	<i>mii lei</i>	835 836	1 159 862	1 438 756	1 887 053
1.2.	<i>mii euro**</i>	40 127	58 461	73 145	96 276
2.	Ponderea în PIB, %	0.47	0.60	0.68	0.90
3.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor*** - lei	235	327	406	535
4.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor - euro	11	16	21	27

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2017=20.83, anul 2018=19.84; anul 2019=19.67)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

Valoarea estimată a ajutorului de stat pentru anul 2019 a fost calculată ținând cont de schemele de ajutor de stat aliniate, de prevederile legislației UE în domeniu și informația prezentată pentru anii precedenți. Pentru anul 2019, Ministerul Finanțelor și autoritățile administrative din subordinea acestuia (Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat) au prezentat informația incompletă referitor la măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale. Informația incompletă se datorează, inclusiv mecanismului de evidență a măsurilor de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale insuficient pentru furnizarea informației necesare la examinarea acestora prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat. Decalajul dintre valoarea ajutorului de stat raportată și estimată s-a micșorat în raport cu anii precedenți aceasta a fost determinată, inclusiv de continuarea conlucrării Consiliul Concurenței cu Ministerul Finanțelor în vederea asigurării raportării complete de către furnizor a ajutoarelor de stat oferite sub formă de facilități fiscale. Acțiunea prioritară în acest sens a continuat a fi alinierea schemelor de ajutor de stat existente acordate sub formă de facilități fiscale, în conformitate cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat.

Se precizează faptul că, potrivit Cadrului bugetar pe termen mediu (2019-2021), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.851/2018⁸, la baza politicii fiscale și vamale pentru perioada 2019-2021 va sta Conceptul de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal (actualizat). Acest document vizează armonizarea cadrului

⁸ Unul din principiile noului Cadru bugetar pe termen mediu (2021-2023), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 776/2020, este armonizarea legislației fiscale naționale cu standardele Uniunii Europene legate de punerea în aplicare a Acordului de Asociere

legislativ național la prevederile directivelor Uniunii Europene și perfecționarea cadrului legislativ existent în baza calendarului de armonizare agreat.

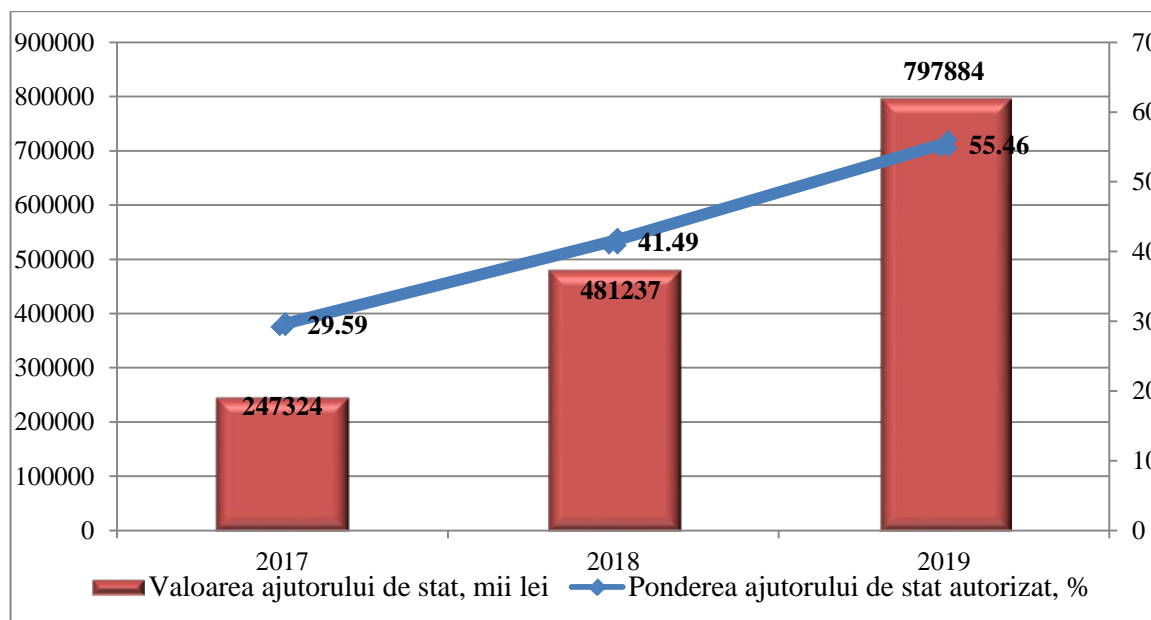
Valoarea ajutorului de stat raportată, pentru anul 2019, a fost de 1 438 756 mii lei sau 0.68% din PIB. Se atestă o majorare, atât a valorii ajutorului de stat raportat, cât și a ponderii acesteia în PIB în anul 2019 comparativ cu anii 2017-2018. Această evoluție a indicatorilor analizați în raport cu anii precedenți a fost determinată, inclusiv de implementarea noilor măsuri de sprijin și majorarea cuantumului unor scheme de ajutor de stat ca urmare a accesării acestora de mai mulți beneficiari. Deși, ponderea ajutorului de stat în PIB s-a majorat în anul 2019 comparativ cu anii precedenți, aceasta a continuat a fi până la 1% din PIB, conform obiectivelor stabilite în Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 și a bunelor practici internaționale în domeniu.

În anul 2019, ajutorul de stat a fost acordat la 2 039 de persoane juridice și fizice care desfășoară activitate economică.

Din suma totală a ajutorului de stat raportat pentru anul 2019, respectiv 1 438 756 mii lei, **valoarea ajutorului de stat autorizată** de către Consiliul Concurenței a fost de 797 884 mii lei (55.46% din valoarea totală), diferența fiind reprezentată de ajutoarele existente și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței. În acest sens se remarcă faptul că, ajutorul de stat autorizat de către Consiliul Concurenței în anul 2019 s-a majorat semnificativ față de anii 2017-2018, atât ca valoare, cât și ca pondere în valoarea totală a ajutorului de stat raportată, fapt datorat conformării furnizorilor la reglementările în domeniul ajutorului de stat (Figura nr. 1).

Figura nr. 1

Ajutorul de stat autorizat

Majorarea valorii ajutorului de stat autorizat de către Consiliul Concurenței în anul 2019 în raport cu anii precedenți se datorează, inclusiv promovării culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat și alinierii schemelor de ajutor de stat implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

În continuare este prezentată evoluția nivelului ajutorului de stat raportat, exceptând SIEG, ținând cont de Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat.

Tabelul 2

Ajutorul de stat raportat în perioada anilor 2017-2019

Nr.	Indicatorii	2017*	2018*	2019
1.	Ajutor de stat raportat (exceptând SIEG, valoarea estimată a ajutorului de stat) exprimat în:			
1.1.	<i>mii lei</i>	670 773	960 400	985 543
1.2.	<i>mii euro**</i>	32 202	48 407	50 104
2.	Ponderea în PIB, %	0.37	0.50	0.47
3.	Ajutorul de stat (exceptând SIEG) pe cap de locuitor*** - lei	189	271	278
4.	Ajutorul de stat (exceptând SIEG) pe cap de locuitor – euro	9	14	14

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2017=20.83, anul 2018=19.84; anul 2019=19.67)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

Valoarea ajutorului de stat raportată pentru anul 2019 este în creștere față de anii 2017-2018. Astfel, valoarea ajutorului de stat raportată pentru anul 2019 a crescut cu 2.62% comparativ cu anul 2018 și circa 47% față de anul 2017. Sporirea valorii ajutorului de stat raportată pentru anul 2019 comparativ cu perioada anilor 2017-2018 este explicabilă prin creșterea numărului de măsuri de sprijin autorizate, majorarea bugetului unor ajutoare de stat și alinierea schemelor de ajutor de stat existente.

Tendința de creștere a valorii ajutorului de stat raportată se datorează, inclusiv și **acțiunilor de promovare a culturii concurențiale** în domeniul ajutorului de stat realizate prin organizarea seminarelor, ședințelor și meselor rotunde cu furnizorii și a consultațiilor telefonice cu furnizorii. Astfel, în vederea promovării și ridicării culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat, în perioada de referință a fost difuzat un spot promoțional privind perioada de raportare a ajutoarelor de stat. Totodată, întru asigurarea implementării prevederilor legislației cu privire la ajutorul de stat pe întreg teritoriul țării, angajații Consiliului Concurenței au acordat asistență tehnică de specialitate APC și APL de nivelul I și II, în număr de 1 231 consultații telefonice. Astfel, pe parcursul anului, 620 de reprezentanți din 355 de autorități publice centrale și locale (20 APC, 335 APL) au fost instruiți în cadrul a 107 evenimente organizate de Consiliul Concurenței (1 conferință, 12 seminare, 10 ședințe și 84 întrevederi consultative).

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, furnizorii de ajutor de stat urmau să prezinte separat valoarea măsurilor de sprijin acordate din resursele de stat și din fondurile externe. În conformitate cu practica UE în domeniul ajutorului de stat, resursele acordate de către UE, de Banca Europeană de Investiții, de Fondul European de Investiții sau de instituții financiare internaționale sunt considerate resurse de stat în cazul în care autoritățile

naționale au putere discreționară în ceea ce privește utilizarea resurselor respective (în special selecția beneficiarilor). În anul 2019, ajutorul de stat acordat din *fonduri externe* a constituit 2.23% din valoarea ajutorului de stat raportat.

În anul 2019, *ponderea ajutorului de stat* raportat în PIB în Republica Moldova a constituit 0.47%, înregistrând o diminuare cu 0.03 p.p. față de anul 2018. Această tendință a fost determinată, inclusiv de majorarea valorii PIB.

Exprimat în euro, în anul 2019 valoarea ajutorului de stat a înregistrat o creștere în raport cu anii 2017-2018. Această tendință a fost determinată, atât de creșterea valorii ajutorului de stat raportat, cât și de variația cursului valutar.

În anul 2019 s-a majorat și *ajutorul de stat pe cap de locuitor* în raport perioada precedentă de raportare, înregistrând o creștere cu circa 3% față de anul 2018 și respectiv, circa 47% comparativ cu anul 2017, fiind de 278 lei.

În anul 2017 a fost aprobat Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020. Unul din obiectivele specifice a Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 este instituirea unui mecanism performant în domeniul acordării și monitorizării ajutorului de stat pentru reducerea ponderii ajutorului de stat în PIB până la 1% către anul 2020, astfel ajutoarele de stat ar trebui să fie mai puține, dar mai bine direcționate.

Ajutoarele de stat trebuie să fie oferite, astfel încât să fie asigurată direcționarea mai eficientă a resurselor publice, contribuind la corectarea eșecurilor pieței și la dezvoltarea economiei naționale. Important este faptul că, permanent trebuie să existe o legătură causală între oferirea ajutoarelor de stat și eșecurile de piață cărora acestea li se adresează.

Acordarea ajutoarelor de stat este justificabilă doar în zonele/domeniile în care se manifestă diferite eșecuri de piață, iar cuantumul/nivelul ajutoarelor acordate trebuie să fie proporțional cu nivelul eșecului care trebuie compensat.

Orice sume excedentare oferite întreprinderilor au potențialul de a acorda acestora un avantaj economic nejustificat, de natură a afecta, în mod excesiv, concurența de pe piață. În această situație, efectele negative ale oferirii ajutoarelor de stat tind să depășească efectele pozitive ale acordării lor.

Oportunitatea acordării ajutoarelor, cuantumul acestora, precum și modalitatea concretă sau instrumentul cel mai potrivit de acordare trebuie să fie stabilite prin studii și analize de oportunitate derulate înainte de instituirea efectivă a măsurii de sprijin.

Potrivit bunelor practici internaționale în domeniul ajutorului de stat⁹ se recomandă de a reduce nivelul general al ajutoarelor de stat, astfel încât acest indicator să constituie mai puțin de 1% în PIB, fără a compromite scopul măsurilor de sprijin, și anume corectarea eșecurilor pieței.

⁹ COMMUNICATION TO THE SPRING EUROPEAN COUNCIL "Working together for growth and jobs. A new start for the Lisbon Strategy" (COM(2005) 24, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005DC0024&from=EN>)

2.2. Alinierea schemelor de ajutor de stat existent în conformitate cu legislația în domeniul ajutorului de stat

Potrivit art. 341 din Acordul de Asociere, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.

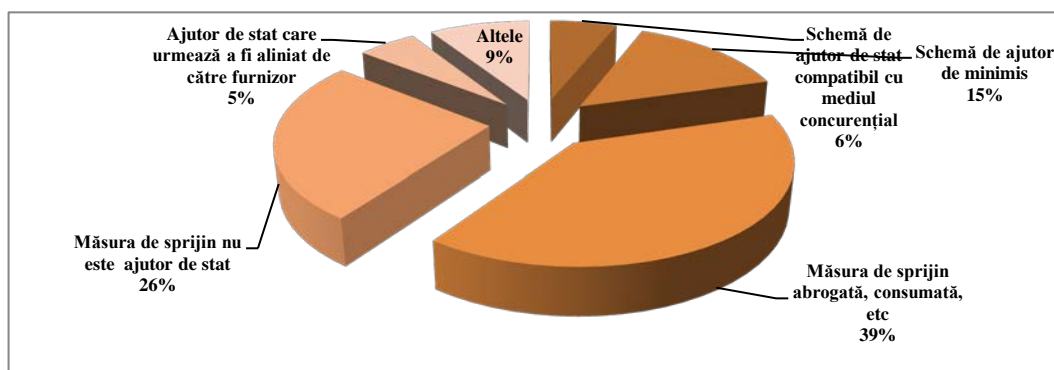
Schemele de ajutor de stat existente reprezintă măsurile de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare, acestea nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și nu au fost examinate prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat.

Alinierea schemelor de ajutor de stat existente reprezintă aducerea în concordanță a măsurilor de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat cu prevederile legislației în domeniu. Astfel, în cadrul alinierii schemelor de ajutor de stat existente Consiliul Concurenței în colaborare cu furnizorii urmau să identifice dacă măsurile de sprijin raportate sunt în derulare și dacă acestea se încadrează în prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat. În cazul identificării incompatibilității unei măsuri de sprijin raportate cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat, aceasta urmează a fi compatibilizată cu reglementările din domeniu sau a fi stopată implementarea acesteia.

În vederea îndeplinirii angajamentului asumat de către Republica Moldova prin Acordul de Asociere, Consiliul Concurenței ***a examinat 132 de măsuri de sprijin*** din 173 de scheme de ajutor de stat existente raportate (sau circa 76% din numărul total de scheme de ajutor de stat existente), inclusiv 125 de măsuri au fost alinate.

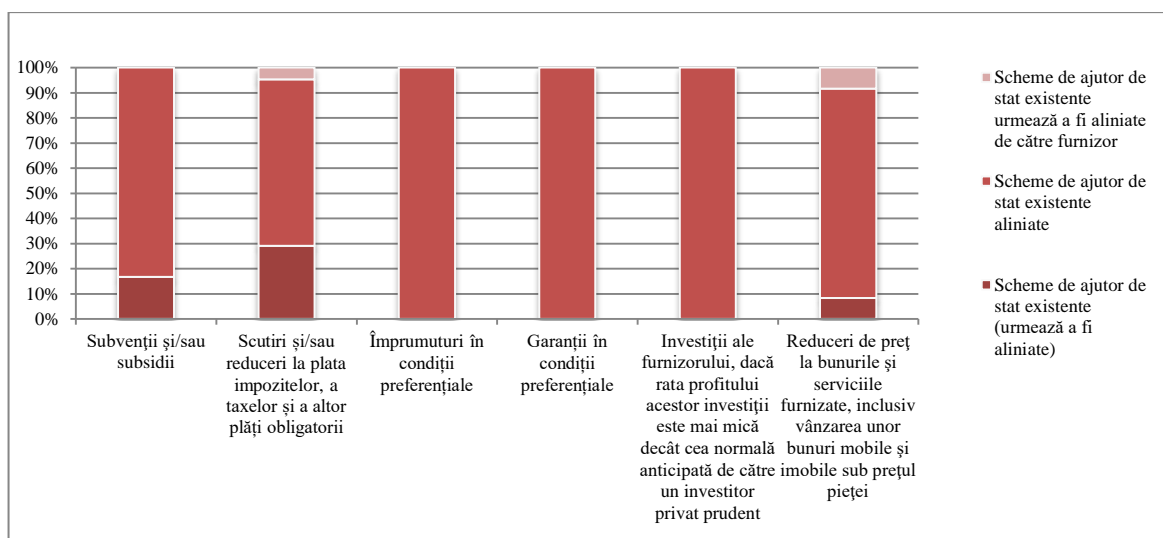
Ca urmare a examinării măsurilor de sprijin nominalizate, Consiliul Concurenței a constatat una din următoarele situații: măsura de sprijin reprezintă schemă de ajutor de stat compatibilă cu mediul concurențial normal, măsura de sprijin este schemă de ajutor de minimis, măsura de sprijin nu mai este implementată (prevederea este abrogată/consumată etc.), măsura de sprijin nu este ajutor de stat (inclusiv, ca urmare a modificării prevederilor din actele normative conform cărora a fost acordată), furnizorul urmează să întreprindă acțiuni în vederea alinierii schemelor de ajutor de stat la acquis-ul UE în domeniu și măsura de sprijin raportată nu se încadrează în noțiunea de schemă de ajutor de stat (Figura nr. 2).

**Alinierea
schemelor de ajutor de stat existente**

Cea mai mare pondere a schemelor de ajutor de stat existente raportate au fost oferite sub formă de facilități fiscale și vamale. Totodată, au fost raportate măsuri de sprijin oferite și sub alte forme de acordare, precum sunt: subvenții și/sau subsidii; garanții în condiții preferențiale etc. (Figura nr. 3).

**Alinierea schemelor de ajutor de stat existente
sub forme de acordare**

Cu referire la Figura nr. 3, se observă că 100% din schemele de ajutoare de stat existente raportate sub formă de împrumuturi la dobânzi preferențiale, garanții în condiții preferențiale și investiții ale furnizorului **au fost alinate**.

Schemele de ajutor de stat raportate sub celelalte forme urmează a fi alinate în continuare. Astfel, cele mai multe scheme de ajutoare de stat existente care urmează a fi alinate sunt cele raportate sub formă de facilități fiscale. În acest sens, un rol important deține colaborarea cu Ministerul Finanțelor, în vederea alinierii schemelor de ajutor de stat acordate sub această formă.

Alinierea schemelor de ajutor de stat existent are un impact asupra valorii și structurii ajutorului de stat și ajutorului de minimis raportat. În vederea prezentării informației corecte și complete privind valoarea măsurilor de sprijin raportate, la analiza acestora s-a luat în calcul și deciziile Plenului Consiliului Concurenței

adoptate în anul următor anului raportării. În acest context, în continuare vor fi prezentate măsurile de sprijin examinate de către Consiliul Concurenței în anul 2020.

I. În cadrul alinierii schemelor de ajutor de stat existente, Consiliul Concurenței a constatat faptul că următoarele măsuri de sprijin constituie *scheme de ajutor de stat și urmează a fi aduse în concordanță cu acquis-ul UE* de către furnizori, conform art.341 din Acordul de Asociere:

- *Măsura de sprijin privind scutirea de la plata T.V.A. la importul de materie primă medicamentoasă, materiale, articole, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern și scutirile aplicate la importul de zahăr și produse zaharoase în calitate de materie primă medicamentoasă utilizată la prepararea și producerea medicamentelor (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-24 din 04.06.2020)*

Măsura de sprijin este acordată în temeiul art.103, alin.(1), pct.10) din Codul fiscal. Ca urmare a examinării, s-a constatat faptul că măsura de sprijin privind scutirea de T.V.A., fără drept de deducere la importul materiei prime medicamentoase, materialelor, articolelor, ambalajului primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern, constituie ajutor de stat existent ce urmează a fi aliniat la acquis-ul Uniunii Europene, conform art.341 din Acordul de Asociere.

- *Măsura de sprijin privind vânzarea-cumpărarea la preț normativ a terenurilor proprietate de stat aferente construcțiilor proprietate privată (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-26 din 03.07.2020)*

Măsura de sprijin este acordată în baza art.3, alin.(2) din Legea nr.1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, conform căruia vânzarea-cumpărarea pământului se efectuează prin contractul de vânzare-cumpărare la preț normativ și Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1428/2008. Ca urmare a examinării, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că măsura de sprijin în cauză constituie ajutor de stat existent ce urmează a fi aliniat la acquis-ul Uniunii Europene, conform art. 341 din Acordul de Asociere.

- *Măsura de sprijin privind scutirea de plata T.V.A, fără drept de deducere, a locuinței, pământului, locațiunii locuinței și arenda pământului, a dreptului de livrare și arendare a acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-27 din 03.07.2020)*

Măsura de sprijin este acordată în conformitate cu art.103, alin.(1), pct.1) din Codul fiscal. Ca urmare a examinării măsurii de sprijin, s-a constatat că facilitatea fiscală, constituie ajutor de stat existent ce urmează a fi aliniat la acquis-ul Uniunii Europene, conform art. 341 din Acordul de Asociere.

- **Măsurile de sprijin privind scutirea de la plata T.V.A. fără drept de deducere a produselor de fabricație proprie ale cantinelor studențești, școlare și și ale cantinelor altor instituții de învățământ, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, ale cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-48 din 17.09.2020)**

Măsura de sprijin este acordată în baza art.103, alin.(1), pct.11 din Codul fiscal. Ca urmare a examinării măsurii menționate s-a constatat că, facilitățile fiscale enunțate sunt justificate prin logica fiscală, iar în acest sens nu a fost întrunit criteriul de selectivitate. Respectiv, măsura de sprijin nu poate fi calificată ca ajutor de stat.

Totodată, s-a constatat faptul că măsura dată de sprijin în partea ce ține de acordarea scutirilor de la plata T.V.A. fără drept de deducere a produselor de fabricație proprie ale cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget constituie ajutor de stat existent ce urmează a fi aliniat la aquis-ul Uniunii Europene, conform art.341 din Acordul de Asociere.

- **Măsura de sprijin privind scutirea de la plata impozitului pe venit atelierele curative de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în care muncesc persoane handicapate (Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASO-60 din 27.11.2020)**

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 24, alin. (15), lit. a) din Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin sus nominalizate s-a constatat faptul că aceasta constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat. Totodată, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale urmează să întreprindă acțiunile corespunzătoare în vederea alinierii schemei de ajutor de stat existente la aquis-ul Uniunii Europene, conform art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE.

II. În cadrul alinierii schemelor de ajutor de stat existente, Consiliul Concurenței a constatat că următoarele măsuri de sprijin constituie *scheme de ajutor de minimis*:

- **Măsura de sprijin sub formă de aplicare a cotei “zero” la dobânda pentru leasing și reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, privind desfășurarea “Programului de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii” (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-09 din 10.03.2020)**

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind cooperarea tehnică, ratificat prin Legea Republicii Moldova nr.225/2008.

În cadrul examinării facilității fiscale s-a constatat faptul că, aplicarea cotei “zero” la dobânda pentru leasing și reduceri de preț la bunurile și serviciile

furnizate pentru desfășurarea “Programului de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii”, destinate susținerii procurării în regim de leasing a unui vast sortiment de echipamente noi de producere, constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin oferită în cadrul Programului de stat de stimulare a participării agenților economici la târguri și expoziții (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-15 din 29.04.2020).***

Măsura de sprijin, acordată prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii, constă în rambursarea parțială a cheltuielilor eligibile de participare a agenților economici în cadrul expozițiilor/târgurilor la nivel național și internațional, prin intermediul Programului de stimulare a participării agenților economici la târguri și expoziții. Ca urmare a examinării s-a constatat faptul că, măsura de sprijin constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin acordată întreprinderilor mici și mijlocii pentru protecția invențiilor, soiurilor de plante, mărcilor comerciale, denumirilor de origine a produsului, desenelor și modelelor industriale (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-23 din 04.06.2020)***

Măsura de sprijin constă în aplicarea reducerilor la achitarea plății tarifelor, percepute de Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală de la întreprinderile mici și mijlocii, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.774/1997 cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat faptul că măsura de sprijin constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin referitor la emiterea garanțiilor financiare întreprinderilor active și întreprinderilor nou create, prin intermediul Fondului de garantare a creditelor (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-25 din 18.06.2020)***

Măsurile de sprijin sunt acordate în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.828/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat că măsurile de sprijin examinate constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind acordarea de granturi din sursele Fondului Ecologic Național pentru organizațiile neguvernamentale ecologiste pentru proiecte de protecția mediului (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASO-42 din 06.08.2020)***

Măsura de sprijin este acordată în conformitate cu prevederile art.85 din Legea nr.1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct.12, lit.g) din Regulamentul privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.988/1998.

Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat că măsura de sprijin oferită pentru domeniul de finanțare: soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare

și epurare a apelor reziduale constituie ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat. Cât privește măsura de sprijin oferită pentru amenajarea zonelor și fâșiilor de protecție a râurilor și cursurilor de apă, fântânilor și izvoarelor publice, amenajarea zonelor verzi, informare și conștientizare, nu constituie ajutor de stat.

- **Măsura de sprijin privind aplicarea scutirilor de la taxele vamale la importul de autovehicule de la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv (Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASR-63 din 27.11.2020)**

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor pct.2 al notei la Anexa nr.1 al Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Ca urmare a examinării măsurii de sprijin nominalizate s-a constatat faptul că, măsurile de sprijin acordate sub formă de scutiri de la plata taxei vamale aplicate în baza pct.7 al anexei la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor ce prevede reguli generale de aplicare a taxei vamale la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv, din țările cu care Republica Moldova nu are încheiat un tratat internațional, constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

Cât privește, măsurile de sprijin acordate sub formă de scutiri de la plata taxei vamale aplicate în baza pct.7 al anexei la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor ce prevede reguli generale de aplicare a taxei vamale la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv, acordate în baza prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

III. În cadrul examinării schemelor de ajutor de stat existente, Consiliul Concurenței a constatat faptul că măsura de sprijin acordată pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale este compatibilă cu mediul concurențial normal în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat și, prin urmare, este **exceptată de la obligația de notificare** către Consiliul Concurenței:

- **Măsura de sprijin privind scutirile aplicate la importul mărfurilor definite ca ajutoare umanitare (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-49 din 17.09.2020)**

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art.103, alin.(5) și art.124, alin.(2) al Codului fiscal și, art.28, lit. d) din nota la Anexa nr.2 al Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat că în cazul prevenirii, lichidării sau diminuării consecințelor calamităților naturale și altor cazuri excepționale măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, doar în cazul beneficiarilor de ajutor umanitar care desfășoară activitate economică.

IV. Schemele de ajutor de stat existente *notificate la Consiliul Concurenței* și evaluate prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat sunt prezentate în continuare:

- ***Măsura de sprijin privind acordarea de subvenții pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-19 din 15.05.2020).***

Măsura de sprijin este fundamentată pe prevederile stabilite în: Legile anuale ale bugetului de stat (2012-2019); Legea presei nr.243/1994; Hotărârea Parlamentului nr.901/1996 pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor; Hotărârii Guvernului nr.1128/2003 cu privire la fondarea revistei “Moldova” etc.

Ca urmare a examinării măsurii de sprijin, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că subvențiile acordate pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară, constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat. Furnizorul a notificat măsura dată de sprijin către Consiliul Concurenței, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat. Schemă de ajutor de stat este în examinare la Consiliul Concurenței.

- ***Măsura de sprijin privind finanțarea proiectelor reprezentanților autorizați ai obiectivelor de menire socială aflate în proprietate publică centrală și locală de toate nivelele pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică și valorificării surselor de energie regenerabilă în clădirile publice (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 09.09.2020)***

Măsura de sprijin este oferită în cadrul Apelului de propuneri de proiecte nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, aprobat prin Procesul-verbal al ședinței Consiliului de administrare al Fondului pentru Eficiență Energetică nr. 7 din 17.12.2012. În urma examinării s-a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, pentru beneficiarii care prestează sau pot presta activități economice. Totodată, ajutorul de stat a fost autorizat pentru protecția mediului înconjurător.

V. Totodată, în cadrul examinării măsurilor de sprijin raportate, s-a constatat faptul că unele măsuri de sprijin *nu constituie schemă de ajutor de stat* în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, anume:

- ***Măsura de sprijin referitor la scutirea de la plata T.V.A. aplicat pentru serviciile, întreprinse de către autoritățile abilitate, pentru care se aplică taxa de stat (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-29 din 03.07.2020)***

Măsura de sprijin este acordată în temeiul art.103, alin.(1), pct. 6 din Codul fiscal. În cadrul examinării s-a constatat faptul că facilitatea fiscală analizată este acordată în vederea exercitării unor activități non-economice. Astfel, beneficiarul facilității fiscale examinate nu este beneficiar în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și, prin urmare, măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat.

- ***Măsura de sprijin acordată sub formă de scutire de la T.V.A. fără drept de deducere, a proprietății de stat răscumpărate în procesul privatizării (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-40 din 06.08.2020)***

Măsura de sprijin a fost oferită în baza prevederilor art.103, alin.(1), pct.3 al Codului fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat faptul că livrarea proprietății de stat, răscumpărate în procesul privatizării, nu reprezintă o livrare impozabilă în sine, deoarece autoritatea publică, în calitate de vânzător, nu este un subiect impozabil - contribuabil al T.V.A. Ca rezultat, scutirea de T.V.A. fără drept de deducere în cazurile prevăzute de art. 103 alin.(1) pct. 3) al Codului fiscal nu poate fi considerată ca un transfer de resurse de stat deoarece nu reprezintă o derogare de la sistemul general aplicat. Prin urmare, condiția acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă nu este îndeplinită. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de T.V.A. fără drept de deducere: cazarea în cămine, serviciile comunale acordate populației – închirierea spațiului locativ, deservirea tehnică a blocurilor de locuințe, alimentarea cu apă, canalizarea, salubritatea, folosirea ascensoarelor (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASER-41 din 06.08.2020)***

În urma examinării facilității fiscale acordate în temeiul art.103, alin.(1), pct.16) din Codul fiscal, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că beneficiarii măsurii de sprijin în cauză nu desfășoară activitate economică și în acest caz nu sunt beneficiari în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare, măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat.

- ***Măsura de sprijin referitor la scutirea de T.V.A. fără drept de deducere, aplicată la livrarea proprietății confiscate, proprietății fără stăpân, proprietății trecute în posesiunea statului cu drept de succesiune și comorilor (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-46 din 17.09.2020)***

Măsura de sprijin a fost acordată în temeiul art.103, alin.(1), pct.8) din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin nominalizate s-a constatat faptul că livrarea proprietății confiscate, proprietății fără stăpân, proprietății trecute în posesiunea statului cu drept de succesiune și comorilor, de la entitățile publice către Serviciul Fiscal de Stat, precum și de la acesta către persoanele fizice, juridice sau entități publice, nu reprezintă o livrare impozabilă în sine, deoarece Serviciul Fiscal de Stat fiind o autoritate publică, în calitate de gestionar și vânzător, nu este un subiect impozabil - contribuabil al T.V.A.. Ca rezultat, scutirea de T.V.A. fără drept de deducere în cazurile prevăzute de art. 103 alin.(1) pct. 8) al Codului fiscal nu poate fi considerată ca un transfer de resurse de stat deoarece nu reprezintă o derogare de la sistemul general aplicat. Prin urmare, condiția acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă nu este îndeplinită. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat faptul că această măsură de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de plata impozitului pe venit a fondului nestatal de pensii (Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASR-53 din 29.10.2020)***

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 68 din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat faptul că, o derogare pentru fondurile nestatale de pensii, în sensul că acestea nu sunt impozitate la nivel de fond (totodată, orice plăți efectuate din acest fond se includ în venitul brut al beneficiarului), poate să fie justificată prin faptul că, acestea distribuie beneficiarilor venitul investițional și că impozitul este colectat ulterior la nivelul beneficiarilor fondului. Astfel, facilitatea fiscală prevăzută la art. 68 din Codul fiscal, reprezintă o derogare de la sistemul de referință, este justificată de natura sau economia generală a sistemului de referință, fiind astfel neselectivă. Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat faptul că măsura de sprijin analizată nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de T.V.A. fără drept de deducere serviciile ce țin de autentificarea drepturilor deținătorilor de teren (Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASER-61 din 27.11.2020)***

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 103, alin. (1), pct. 19) din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat că beneficiarul facilității fiscale examinate nu este beneficiar în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, deoarece facilitatea fiscală analizată este acordată în vederea exercitării unor activități aferente prerogativei statului. Astfel, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat faptul că, măsura de sprijin enunțată nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de T.V.A. fără drept de deducere instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și substațiile electrice, rețelele de gaz, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament (Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASR-62 din 27.11.2020)***

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 103, alin. (1), pct. 4) din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin nominalizate s-a constatat faptul că atât transferul gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective

conform destinației) a instituțiilor preșcolare, sanatoriilor și altor obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurilor, rețelelor și substațiilor electrice, rețelelor de gaz, sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiilor pentru extragerea apelor subterane și altor obiecte similare, cât și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice, precum și proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale, nu reprezintă o livrare impozabilă în sine, deoarece autoritatea publică în calitate de proprietar, atât în rol de beneficiar, cât și în rol de furnizor, nu este un subiect impozabil - contribuabil al T.V.A.. Astfel, scutirea fiscală analizată nu poate fi considerată ca un transfer de resurse de stat deoarece nu reprezintă o excepție de la principiul general aplicat. Prin urmare, condiția acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă nu este îndeplinită.

Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat faptul că această măsură de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

În cadrul examinării schemelor de ajutor de stat implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, s-a constatat faptul că acțiunea actelor normative în baza cărora au fost oferite unele măsuri de sprijin a încetat, astfel fiind excluse din lista schemelor de ajutor de stat existent, și anume:

- măsura de sprijin acordată sub formă de scutiri aplicate la importul de către Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițeanu”, precum și pentru agenții economici (conform contractelor în încheiate în baza procedurilor de achiziție) a bunurilor (mărfurilor), destinate realizării proiectului pentru dezvoltarea Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală;
- măsura de sprijin acordată în temeiul art. 103, alin.(1), pct.10) din Codul fiscal, Anexei nr.1 la Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal în partea ce ține de scutirea de la plata T.V.A. pentru zahăr și produse zaharoase și a taxelor vamale reduse;
- măsura de sprijin privind scutirile aplicate la importul mărfurilor destinate lichidării consecințelor inundațiilor din vara anului 2010;
- măsura de sprijin aplicată la importul mărfurilor destinate proiectului de modernizare a transportului public din Chișinău;
- măsura de sprijin privind scutirile de la plata taxei vamale, aplicate la importul de motoare de la supozițiile tarifare 8407 90 și 8408 90 destinate motocultoarelor de la supoziția tarifară 8701 10, a motopompelor de la supoziția tarifară 8413 70 și a generatoarelor de la supozițiile tarifare 8502 11 și 8502 20.

Ca urmare a alinierii schemelor de ajutor de stat existente sus nominalizate, a ratificării Acordului de Asociere și a modificărilor survenite în legislația națională, valoarea ajutoarelor de stat existente aliniate a constituit circa 247 mil. lei.

2.3.Modalitățile de acordare a ajutorului de stat

Întreprinderile din Republica Moldova pot beneficia de măsuri de sprijin fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat.

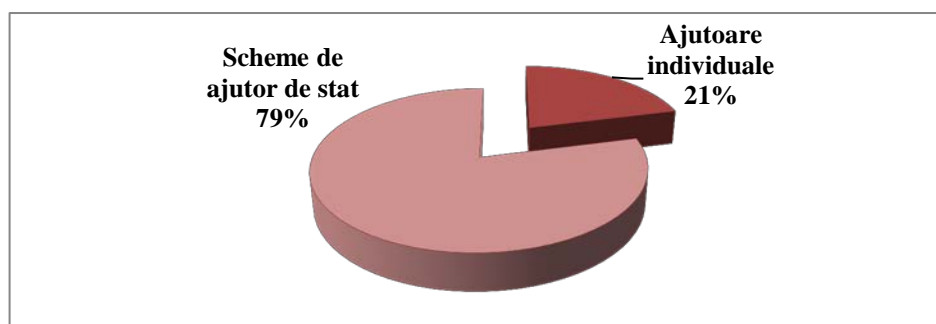
Schema de ajutor de stat, în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, este orice act în baza căruia pot fi acordate ajutoare de stat beneficiarilor definiți în cuprinsul actului într-un mod general și abstract, fără a fi necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare sau orice act în baza căruia ajutoarele care nu sunt legate de un proiect specific pot fi acordate unuia sau mai multor beneficiari pentru o perioadă nedeterminată de timp și/sau într-un quantum nedeterminat.

Ajutorul individual este ajutorul de stat care nu este acordat în baza unei scheme de ajutor de stat sau este acordat în baza unei scheme care trebuie notificată în mod individual.

Pentru anul 2019, furnizorii de ajutor de stat au raportat **57 de măsuri de sprijin**, exceptând SIEG. Potrivit Figurii nr. 4 privind **structura măsurilor** administrate de către furnizori în anul 2019, raportat la modalități de acordare a ajutoarelor de stat se constată că furnizorii au ales în continuare implementarea schemelor de ajutor de stat, acestea fiind 78.95% din numărul total de măsuri raportate.

Figura nr.4

Structura ajutorului de stat raportat pentru anul 2019 ca ajutoare individuale sau scheme de ajutor de stat

Luând în considerație Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, în continuare va fi prezentată o analiză mai detaliată a ajutorului de stat oferit în dependență de modalitățile de acordare, exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG. Analiza măsurilor de sprijin pentru prestarea SIEG în dependență de modalitățile de acordare va fi prezentată în Capitolul 3, Secțiunea nr. 3.2. din Raportul dat.

De asemenea, din punct de vedere valoric au fost raportate mai multe ajutoare de stat prin intermediul schemelor. O situație comparativă a acestor modalități de acordare, ținând cont de quantumul ajutoarelor de stat raportate prin intermediul schemelor sau ca ajutoare individuale este prezentată în Tabelul 3.

**Valoarea și structura ajutoarelor de stat raportat
în dependență de modalitățile de acordare în perioada anilor 2017-2019**

Nr	Tipul ajutorului de stat	2017		2018		2019	
		mii.lei	%	mii.lei	%	mii.lei	%
Ajutorul de stat (exceptând SIEG)							
1.	Scheme de ajutor de stat	633 202	94.40	883 470	91.99	976 052	99.04
2.	Ajutoare individuale	37 571	5.60	76 930	8.01	9 491	0.96
	TOTAL	670 773	100	960 400	100	985 543	100
Ajutorul de stat (inclusiv SIEG)							
1.	Scheme de ajutor de stat	664 136	79.46	939 134	80.97	1 024 536	71.21
2.	Ajutoare individuale	171 700	20.54	220 728	19.03	414 219	28.79
	TOTAL	835 836	100	1 159 862	100	1 438 756	100

Potrivit datelor prezentate în Tabelul 3 se observă că cea mai mare pondere a ajutoarelor de stat a continuat a fi implementată prin intermediul schemelor (exceptând SIEG). Totodată, se observă o majorare cu circa 7 p.p. a ponderii măsurilor de sprijin implementate prin intermediul schemelor de ajutor de stat în anul 2019 comparativ cu anul 2018.

Ponderea valorică cea mai semnificativă (circa 44%) din totalul schemelor de ajutor de stat raportate a fost implementată de către AIPA și Serviciul Fiscal de Stat. Astfel, schema de ajutor de stat raportată de către AIPA este orientată spre producătorii agricoli și are drept scop stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, care face parte din măsura nr.2 privind efectuarea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, din Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Serviciul Fiscal de Stat a implementat schema de ajutor de stat "Moldova IT Park", orientat spre rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației. Se remarcă faptul că, ambele scheme de ajutor de stat au fost autorizate de către Consiliul Concurenței.

Experiența UE denotă că ajutoarele de stat acordate prin scheme sunt mai puțin nocive pentru mediul concurențial. Acordarea măsurilor de sprijin, dominant prin intermediul schemelor de ajutor de stat, extinde gradul de accesibilitate al măsurilor de sprijin, astfel înregistrând o creștere a numărului de operatori economici eligibili și creând premisele necesare pentru o dezvoltare social-economică durabilă.

În scopul eficientizării acordării ajutorului de stat și aplicarea bunelor practici internaționale în domeniul ajutorului de stat este necesar de a continua implementarea măsurilor de sprijin prin intermediul schemelor de ajutor de stat.

2.4. Formele de acordare a ajutorului de stat

Pentru a acorda ajutoare de stat, furnizorii pot utiliza diverse forme de sprijin a beneficiarilor. În raport cu politica publică într-un anumit domeniu și de specificul întreprinderilor care vor fi sprijinite, furnizorul alege o formă de acordare a ajutorului de stat, care oferă cea mai bună posibilitate de îndeplinire a obiectivului propus. Totodată, este necesar de menționat că noțiunea de ajutor de stat este o noțiune obiectivă care nu ține cont de forma de acordare, dar de efectele acesteia asupra economiei naționale.

Ajutorul de stat poate fi exprimat prin transmiterea de bunuri publice, inclusiv sub formă de mijloace financiare, către un beneficiar sau prin renunțarea furnizorului la anumite venituri viitoare, certe sau posibile pe care le-ar obține de la un beneficiar.

Furnizorii de ajutor de stat au oferit măsuri de sprijin întreprinderilor care activează pe teritoriul Republicii Moldova, ca: 1) renunțări la veniturile bugetare; 2) cheltuieli bugetare.

În anul 2019, ponderea ajutorului de stat raportat sub formă de **renunțări la veniturile bugetare** a constituit 45.73% din valoarea totală a ajutorului de stat. Valoarea indicatorului nominalizat s-a majorat în anul 2019 comparativ cu anul 2018, și anume cu 8.62 p.p. și, respectiv cu 9.27 p.p. față de anul 2017.

Majorarea ponderii ajutorului de stat raportat sub formă de renunțări la venituri bugetare a determinat diminuarea cotei ajutorului de stat oferit sub formă de **cheltuieli bugetare** - până la 54.27% din valoarea raportată. Această tendință negativă s-a datorat, în special, majorării cuantumului unor măsuri de sprijin raportate sub formă de facilități fiscale și sub formă de împrumuturi acordate la dobânzi preferențiale.

Valoarea ajutorului de stat din perspectiva cheltuielilor și renunțărilor la venituri bugetare înregistrate, în perioada 2017-2019, este prezentată în Tabelul 4.

Tabelul 4

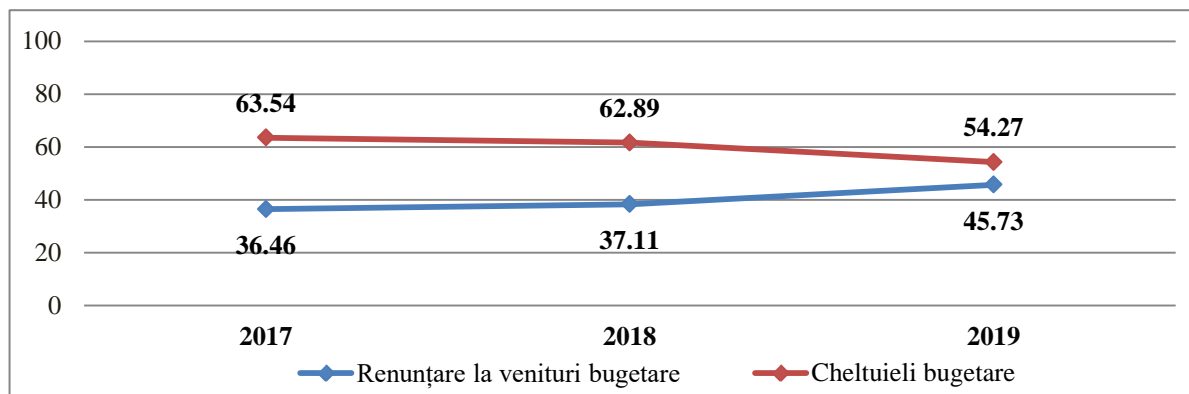
Valoarea și structura ajutorului de stat raportat, din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare înregistrate în perioada 2017-2019

Nr.	Categoria	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutorul de stat (exceptând SIEG)							
1.	Renunțare la venituri bugetare	244 533	36.46	356 406	37.11	450 706	45.73
2.	Cheltuieli bugetare	426 239	63.54	603 994	62.89	534 837	54.27
	TOTAL	670 773	100	960 400	100	985 543	100
Ajutorul de stat (inclusiv SIEG)							
1.	Renunțare la venituri bugetare	352 510	42.17	498 939	43.02	618 296	42.97
2.	Cheltuieli bugetare	483 327	57.83	660 923	56.98	820 459	57.03
	TOTAL	835 836	100	1 159 862	100	1 438 756	100

Structura și dinamica ajutorului de stat raportat prin prisma cheltuielilor/renunțărilor bugetare în perioada 2017-2019 este expusă în Figura nr. 5.

Figura nr. 5

Structura și dinamica ajutorului de stat raportat (exceptând pentru SIEG) din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare în perioada 2017-2019, (%)

Cu referire la practica internațională în oferirea ajutorului de stat sub diferite forme, cel mai popular instrument de acordare a ajutorului de stat este sub formă de cheltuieli bugetare. Astfel, în anul 2018¹⁰ ponderea medie a ajutoarelor de stat oferite în UE sub formă de granturi (una din componentele ajutoarelor de stat oferite ca cheltuieli bugetare) a constituit circa 61% din total. Se remarcă faptul că, începând cu anul 2014 valoarea indicatorului dat s-a menținut peste 60% din valoarea totală. Această tendință de oferire a ajutoarelor de stat sub formă de cheltuieli bugetare se explică și prin faptul că aceste ajutoare sunt considerate mai transparente în raport cu renunțările la venituri bugetare.

Structura ajutorului de stat raportat din perspectiva cheltuielilor/renunțărilor bugetare a fost determinată de forma acordării ajutorului de stat de către furnizori.

Cu referire la Metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat, în continuare va fi prezentată o examinare mai detaliată a ajutorului de stat oferit în dependență de formele de acordare, exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG. Se precizează faptul că, analiza măsurilor de sprijin acordarea pentru prestarea SIEG în dependență de formele de acordare va fi prezentată în Capitolul 3, Secțiunea nr.3.2 din Raportul în cauză.

Valoarea anuală a ajutoarelor de stat, în funcție de forma prin care întreprinderile au beneficiat de aceste măsuri de sprijin, este prezentată în Tabelul 5.

¹⁰ Informația disponibilă pe pagina web a DG Competition. Disponibil: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/state_aid_scoreboard_2019.pdf

Tabelul 5

Valoarea și structura ajutorului de stat raportat în funcție de forma de acordare, în perioada anilor 2017-2019

Nr	Forma de acordare	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	426 239	63.54	524 151	54.58	449 950	45.66
2.	Alocații bugetare	0	0	48 917	5.09	84 887	8.61
3.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	230 807	34.41	318 173	33.13	438 649	44.51
4.	Acordare a unor împrumuturi în condiții preferențiale	562	0.08	440	0.05	2 692	0.27
5.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	6 365	0.95	1 377	0.14	1 058	0.11
6.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	0	0	30 926	3.22	0	0
7.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	6 800	1.01	36 416	3.79	8 307	0.84
	TOTAL	670 773	100	929 474	100	985 543	100

În anul 2019, valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de **subvenții și/sau subsidii** s-a majorat cu 5.56% față de anul 2017. Această tendință s-a datorat în special majorării cuantumului unor măsuri de sprijin raportate sub forma dată.

Cea mai mare pondere a ajutorului de stat sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost raportat în anul 2019 pentru dezvoltare regională, constituind 52.15% din valoarea totală a ajutorului oferit sub forma analizată. Ponderea ajutoarelor de stat raportate sub formă de subvenții și/sau subsidii a diminuat cu 17.89 p.p. în anul 2019 în raport cu anul 2017. Această tendință negativă a fost determinată, inclusiv de introducerea în anul 2018 a unei noi forme de ajutor-

alocații bugetare¹¹, majorarea ponderii ajutorului de stat raportat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii.

În anul 2019 a crescut esențial volumul ajutorului raportat oferit sub formă de **alocații bugetare**, cu 73.53% comparativ cu anul 2018, înregistrând un volum total de circa 84 887 mii lei. În anul de raportare, ajutorul de stat oferit sub formă de alocații bugetare a fost integral orientat spre cercetare-dezvoltare și inovare.

În anul 2019, valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de **scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii** a crescut cu circa 90% comparativ cu anul 2017. Această majorare a fost cauzată, inclusiv de implementarea în anul 2018 a schemei de ajutor de stat Parcul de tehnologii informaționale "Moldova IT Park" orientată spre rezidenții acestuia. În anul 2019, ponderea valorii ajutorului de stat implementat prin intermediul schemei date de ajutor de stat a constituit 45.34% din valoarea măsurilor de sprijin oferite sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii.

Cea mai mare cotă a ajutoarelor de stat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor și a altor plăți obligatorii au fost raportate pentru dezvoltare regională, aceasta fiind de 60.82%. Se remarcă faptul că, o parte semnificativă a ajutoarelor de stat oferite sub forma analizată au fost implementate în baza Codului fiscal și a Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal. Preponderent măsurile date de sprijin au fost implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare aceste măsuri nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și nu au fost examinate prin prisma prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat, dar urmează a fi aliniate la standardele UE.

Valoarea ajutorului de stat raportat sub forma unor **împrumuturi în condiții preferențiale** a înregistrat o creștere substanțială în anul 2019 comparativ cu anii 2018-2017. Această dinamică a valorii ajutorului de stat raportat sub forma analizată a fost determinată de majorarea valorii ajutorului de stat oferit de către Ministerul Finanțelor sub forma unui împrumut recreditat către ÎS "Calea Ferată din Moldova", oferit întreprinderii în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare. În anul 2019, cea mai mare cotă a ajutorului de stat raportat sub forma nominalizată a fost ajutorul sectorial.

Valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de **garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice** (întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public) s-a micșorat cu 23.18% în anul 2019 față de anul 2018. Toate ajutoarele de stat raportate sub forma analizată au fost oferite pentru dezvoltare regională.

În anul 2019, valoarea și ponderea ajutorului de stat raportată sub formă de **reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate** a diminuat semnificativ în raport cu anul precedent. Această dinamică a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri de sprijin. Cea mai mare

¹¹ Art. 6 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat a fost modificată prin Legea nr. 141/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

pondere a ajutorului de stat sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate (inclusiv transmiterea cu titlul gratuit) a fost orientată spre susținerea IMM.

Date privind valoarea ajutoarelor de stat raportate pe forme și obiective de acordare se regăsesc în Anexa 3.

Valoarea și ponderea ajutorului de stat de natura renunțării la venituri bugetare în valoarea totală a ajutorului de stat înregistrată în anul 2019 a fost determinată de cuantumul ajutorului de stat raportat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii.

Ponderea valorii ajutorului de stat sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii raportat din valoarea ajutorului de stat de natura renunțării la venituri bugetare a crescut de la 89.27% în anul 2018 până la 97.32% în anul 2019. Această tendință a fost determinată, în special, de diminuarea valorii măsurilor de sprijin oferite sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate. Astfel, ponderea măsurilor de sprijin oferite sub formă de reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate s-a micșorat de la 10.22% în anul 2018 până la 1.84% în anul 2019.

După cum s-a specificat, în anul 2019 ponderea ajutorului de stat de natura cheltuielilor bugetare a constituit 54.27% din valoarea ajutorului de stat raportat. Ponderea acestui indicator a fost determinată de valoarea ajutorului de stat oferit sub formă de subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare. Ponderea ajutorului de stat raportat sub formă de subvenții și/sau subsidii a constituit 84.13% și alocații bugetare - 15.87% din cheltuielile bugetare.

Se remarcă faptul că experiența internațională atestă că, ajutorul de stat de natura renunțării la venituri bugetare (scutiri și reduceri de la plata taxelor și impozitelor, anulare a penalităților și majorărilor de întârziere la plata obligațiilor către stat, etc.) sunt, de regulă, mai nocive pentru economia de piață decât cele sub forma cheltuielilor bugetare (subvenții, subsidii, alocații bugetare). Ajutoarele de stat din categoriile cheltuielilor bugetare (subsidii, subvenții, etc.) sunt considerate mai puțin dăunătoare pentru concurență și totodată, mai transparente și mai simplu de cuantificat în cazul schemelor de ajutor de stat sau ajutoarelor individuale.

Prin urmare, cu referire la structura ajutorului de stat și în vederea preluării bunelor practici în domeniu urmează a fi redistribuite formele de acordare a ajutorului de stat prin majorarea valorii măsurilor de sprijin oferite sub formă de cheltuieli bugetare și diminuarea celor acordate sub formă de renunțări la venituri bugetare.

2.5. Obiective de acordare a ajutorului de stat

În conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, cu excepția derogărilor stabilite în art.4 și art.5, acordarea ajutorului de stat este considerată incompatibilă cu mediul concurențial normal.

În art. 5 din Legea cu privire la ajutorul de stat sunt specificate obiectivele conform cărora ajutoarele de stat pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal, și anume: ajutorul destinat să remedieze o perturbare gravă a

economiei; ajutorul pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă; ajutorul acordat pentru susținerea IMM; ajutorul pentru cercetare, dezvoltare și inovare; ajutorul destinat protecției mediului înconjurător; ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează SIEG; ajutorul acordat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate; ajutorul pentru înființarea de întreprinderi de către femeile antreprenor; ajutorul sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale; ajutorul pentru dezvoltarea regională.

Evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat cu un mediu concurențial normal se face în funcție de obiectivul principal stabilit la alocarea acestora.

În prezentul raport sunt analizate ajutoarele de stat în funcție de obiectivul principal la acordare:

- 1. Ajutoare de stat pentru obiective orizontale** se referă la ajutoarele de stat acordate persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate economică, indiferent de domeniu de activitate al acestuia, pentru realizarea în bune condiții a unor acțiuni, cum ar fi: promovarea investițiilor, IMM pentru consultanță și participarea lor la târguri, instruirea angajaților, crearea de noi locuri de muncă, cercetare-dezvoltare și inovare, protecția mediului etc.
- 2. Ajutoare de stat pentru obiective sectoriale** se referă la ajutoarele de stat destinate unui anumit domeniu de activitate economic, spre exemplu: dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă, serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători, pentru întreprinderile feroviare, sectorul financiar etc.
- 3. Ajutoare de stat pentru dezvoltare regională** sunt destinate pentru susținerea să favorizeze dezvoltarea economică a anumitor regiuni defavorizate prin sprijinirea investițiilor și a creării de noi locuri de muncă, prin extinderea și diversificarea activităților economice ale întreprinderilor situate în regiunile slab dezvoltate și prin încurajarea întreprinderilor să înființeze noi unități în aceste regiuni. Ajutorul de stat regional cuprinde ajutorul pentru investiții acordat întreprinderilor mari, mici și mijlocii, ajutoarelor regionale pentru întreprinderile mici nou-create și, în anumite circumstanțe excepționale, ajutoarele pentru operare.
- 4. Ajutoare pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural** sunt destinate pentru obiective și activități culturale, precum: muzee, arhive, biblioteci, centre sau spații artistice și culturale, teatre, opere, săli de concerte, alte organizații care se ocupă de spectacole live, instituții care se ocupă de patrimoniul filmografic și alte infrastructuri, organizații și instituții artistice și culturale similare; patrimoniul material, imobil și mobil, inclusiv siturile arheologice, monumentele, siturile și clădirile istorice; patrimoniul natural legat de patrimoniul cultural sau dacă este recunoscut, în mod oficial, ca patrimoniu cultural sau natural de către autoritățile publice competente ale statului etc.
- 5. Ajutoare destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale.**
- 6. Ajutoare de stat acordate beneficiarilor pentru prestarea SIEG** - ajutoare de stat sub forma compensațiilor acordate beneficiarilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG. Se precizează faptul că, SIEG sunt activități economice

care sunt destinate populației și sunt în interesul societății, dar pe care întreprinderile nu le-ar presta (sau le-ar presta în alte condiții în ceea ce privește calitatea, siguranța, accesibilitatea, tratamentul egal sau accesul universal), fără intervenție publică.

Valoarea ajutorului de stat raportat pe obiective este prezentat sintetic în Tabelul 6.

Tabelul 6

**Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective,
în perioada anilor 2017-2019**

Nr.	Obiectivul	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	156 753	23.37	148 757	15.49	189 327	19.21
1.1.	Cercetare-dezvoltare și inovare	74 912	11.17	97 656	10.17	85 227	8.65
1.2.	Protecția mediului	27 896	4.16	29 437	3.07	44 456	4.51
1.3.	Pentru susținerea IMM	29 533	4.40	2 441	0.25	8 436	0.86
1.4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	16 358	2.44	19 223	2.00	51 208	5.20
1.5.	Ajutor pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate	8 053	1.20	0	0	0	0
2.	Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale	133 033	19.83	204 821	21.33	130 000	13.19
3.	Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	258 928	38.60	446 131	46.45	504 715	51.21
4.	Ajutor pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	122 059	18.20	160 692	16.73	161 501	16.39
5.	Valoarea ajutorului de stat (exceptând SIEG)	670 773	100	960 400	100	985 543	100
6.	SIEG	165 064	19.75	199 462	17.20	453 213	31.50
7.	Valoarea ajutorului de stat (inclusiv SIEG)	835 836	100	1 159 862	100	1 438 756	100

*Ponderea ajutorului de stat pentru SIEG, în total ajutor de stat, inclusiv ajutor de stat acordat pentru prestarea SIEG

Pornind de la experiența UE, în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat, în continuare vor fi analizate ajutoarele de stat raportate, cu excepția SIEG.

Ponderea și valoarea **ajutoarelor de stat orizontale** s-a majorat în anul 2019, fapt determinat de extinderea bugetului unor scheme de ajutor de stat și implementarea unor măsuri noi de sprijin în anul de raportare. Asemenea ca și în anul precedent de raportare, în anul 2019 cea mai mare cotă a ajutoarelor de stat orizontale, 44.84% au deținut măsurile de sprijin raportate de către Ministerul

Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, prin schemele de ajutor de stat oferite la obiectivul cercetare-dezvoltare și inovare.

Valoarea ajutorului de stat pentru **obiective sectoriale** oferit în anul 2019 a diminuat cu 36.53% față de anul 2018, fiind de 130 000 mii lei. Evoluția dată a valorii ajutorului de stat poate fi apreciat ca pozitivă, fiind în corespundere cu bunele practici internaționale, conform cărora ajutoarele de stat pentru obiective sectoriale sunt privite mai nociv pentru mediul concurențial în raport cu ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională și ajutoarele de stat orizontale. Astfel, în UE ponderea ajutorului de stat sectorial este mai mic de 10% din valoarea total acordată.

O pondere semnificativă a ajutorului de stat pentru obiective sectoriale constituie ajutoarele de stat existente implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. Măsurile de sprijin menționate urmează a fi examinate de către Consiliul Concurenței prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat și aliniată la acquis-ul UE în domeniul ajutorului de stat în conformitate cu angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere de către Republica Moldova.

Cea mai mare ponderea a ajutorului de stat raportat, pentru anul 2019, a continuat a fi orientat spre **dezvoltarea regională**. Ponderea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională în valoarea totală a ajutorului de stat raportat s-a majorat de la 46.45% în anul 2018 până la 51.21% în anul 2019. Această majorare a fost determinată, inclusiv de creșterea valorii ajutorului orientat spre dezvoltare regională (cu 13.13%) și a diminuării quantumului măsurilor de sprijin raportate pentru alte obiective.

Cea mai semnificativă măsură de sprijin oferită pentru dezvoltare regională, înregistrând cota de 46.24% din valoarea totală, a continuat a fi ajutorul de stat implementat de către AIPA, care ține de stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, care face parte din măsura nr. 2 privind efectuarea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, din Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

În anul 2019, valoarea ajutorului de stat pentru **promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural** a înregistrat o creștere nesemnificativă în raport cu anul 2018.

Potrivit experienței internaționale în domeniul ajutorului de stat, de regulă, ajutoarele de stat orizontale și pentru dezvoltare regională au un impact mai puțin nociv asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai acceptate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale. Astfel, în anul 2019 se atestă un nivel constant al structurii ajutorului de stat în raport cu anul precedent prin orientarea celei mai mari ponderi a ajutorului de stat spre obiective regionale și orizontale în conformitate cu cele mai bune practici internaționale în domeniu.

O analiză mai detaliată referitor la ajutoarele de stat raportate pe obiective este prezentată în continuare.

Obiective orizontale

Structura valorii ajutorului de stat pe obiective orizontale a variat în perioada anilor 2017-2019, conform tabelului de mai jos.

Tabelul 7

Valoarea și structura ajutorului de stat raportat pe obiective orizontale, în perioada anilor 2017-2019

Nr.	Obiectivul orizontal	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Pentru susținerea IMM	29 533	18.84	2 441	1.64	8 436	4.46
2.	Cercetare-dezvoltare și inovare	74 912	47.79	97 656	65.65	85 227	45.02
3.	Protecția mediului	27 896	17.80	29 437	19.79	44 456	23.48
4.	Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	16 358	10.44	19 223	12.92	51 208	27.05
5.	Ajutor pentru salvare	8 053	5.14	0	0	0	0
	TOTAL	156 753	100	148 757	100	189 327	100

Din datele prezentate în Tabelul 7, rezultă că în anul 2019 cea mai mare pondere din valoarea ajutoarelor de stat raportată pe obiective orizontale au deținut ajutoarele de stat pentru **cercetare - dezvoltare și inovare**, reprezentând 45.02% din valoarea ajutoarelor de stat orizontale raportate. Valoarea ajutorului de stat nominalizat s-a majorat cu 13.77% în anul 2019 în raport cu anul 2017.

Cea mai semnificativă schemă de ajutor de stat raportată pentru cercetare-dezvoltare și inovare a fost implementată de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, fiind orientată spre dezvoltarea și asigurarea financiară a sferei științei și inovării în domeniul sănătății.

Atât valoarea, cât și ponderea ajutoarelor de stat oferite pentru **susținerea IMM** au diminuat semnificativ în anul 2019 față de anul 2017. Această tendință negativă a fost determinată, în special, de finalizarea perioadei de implementare a unor scheme de ajutor de stat.

Valoarea ajutoarelor de stat oferite pentru **protecția mediului** s-a majorat considerabil în anul 2019, comparativ cu perioada anilor precedenți, respectiv cu 51.02% față de anul 2018 și 59.36% comparativ cu anul 2017. Ponderea ajutoarelor de stat raportată pentru protecția mediului din valoarea ajutoarelor de stat pe obiective orizontale a constituit 23.48%, înregistrând o creștere de 3.69 p.p comparativ cu anul 2018 și 5.68 p.p față de anul 2017. Această majorare a fost determinată, inclusiv de creșterea cuantumului măsurii de sprijin implementată de către Serviciul Vamal, care a constatat în aplicarea scutirii de 50% la cota accizului pentru importul autoturismelor cu motor hibrid de la poziția tarifară 8703. În UE, cea mai mare pondere a ajutorului de stat este orientată spre protecția mediului și salvarea energiei, fiind mai mare de 50% din valoarea totală a ajutorului de stat acordată.

Cuantumul ajutorului de stat oferit pentru *instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă* s-a majorat de circa 2.6 ori în anul 2019 în raport cu anul 2018. Totodată, s-a majorat și ponderea valorii ajutorului de stat nominalizat cu 14.13 p.p. în anul 2019 față de anul 2018. Acest decalaj semnificativ a fost determinat în special de implementarea de către Ministerul Finanțelor a măsurii de sprijin privind subvenționarea creării locurilor noi de muncă implementată în baza Hotărârii de Guvern nr. 1145/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea creării locurilor de muncă (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-46/18-27 din 24.04.2019*). Măsura de sprijin nominalizată a constat în alocarea mijloacelor financiare în scopul subvenționării creării locurilor de muncă, beneficiarii subvențiilor fiind persoanele juridice care vor crea cel puțin 100 de locuri noi de muncă. Această schemă a constituit și cea mai semnificativă măsură de sprijin raportată pentru instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă.

Obiective sectoriale

În anul 2019, valoarea ajutorului de stat pentru obiective sectoriale a diminuat cu 36.53% comparativ cu anul 2018. Ponderea ajutorului de stat pentru obiective sectoriale a constituit 13.19% din valoarea ajutorului de stat raportat pentru anul 2019, în scădere cu 8.14 p.p. față de anul 2018. Această reducere a fost determinată, în special, de alinierea schemelor de ajutor de stat existent și finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri de sprijin sectoriale.

Cota majoritară a ajutorului de stat pentru obiective sectoriale a fost orientată spre sectorul farmaceutic, fiind urmat de sectorul transportului. Totodată, au fost raportate ajutoare de stat și pentru alte sectoare ale economiei naționale.

În anul 2019, cele mai multe ajutoare de stat pe obiective sectoriale au fost raportate sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii, acestea constituind 85.16% din valoarea totală, urmată de subvenții și/sau subsidii cu 12.86% și alte forme-1.98%.

O parte din valoarea ajutorului de stat pe obiective sectoriale reprezintă ajutoarele de stat implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. Ținând cont de faptul că unele din aceste măsuri de sprijin au fost implementate prin intermediul schemelor de ajutor de stat, acestea urmează a fi aliniate la acquis-ul UE în domeniul ajutorului de stat, în conformitate cu angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin Acordul de Asociere.

Ajutoare de stat pentru dezvoltare regională

Potrivit Hărții ajutoarelor regionale a Republicii Moldova, toate regiunile de dezvoltare din țară sunt eligibile pentru acordarea ajutoarelor de stat pe obiectivul analizat, cu o intensitate maximă admisibilă de 50%. În conformitate cu practica UE în domeniu, aceasta este determinată de dezvoltarea economică a regiunii, densitatea populației, nivelul șomajului în regiunile în cauză și de alți indicatori. Potrivit normelor UE, întreg teritoriul al Republicii Moldova corespunde criteriilor ce caracterizează regiunea defavorizată.

În anul 2019, ponderea valorii ajutorului de stat pentru dezvoltare regională a fost cu circa 51% din valoarea totală a ajutorului de stat raportată (potrivit Tabelului 6). Valoarea ajutoarele de stat autorizate de către Consiliul Concurenței a constituit 85.93%, diferența constituind ajutoarele implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și măsurile de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.

În anul 2019, cea mai mare pondere a ajutorului pentru dezvoltare regională a fost raportată sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și altor plăți obligatorii (alcătuind 52.86% din totalul ajutorului de stat pentru dezvoltare regională), în preponderență oferite de Serviciul Fiscal de Stat, urmată de subvenții și/sau subsidii cu 46.49%, în predominanță raportate de AIPA.

În anul de raportare, Direcția Generală de Dezvoltare Economică UTA Găgăuzia a Comitetului executiv al Găgăuziei a notificat ajutorul de stat individual privind alocarea ÎM “Vitapharm-Com” SRL a resurselor din bugetul UTA Găgăuzia, sub formă de subvenții pentru sprijinirea investițiilor și creării locurilor de muncă ca urmare a diversificării activității întreprinderii (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASR-35 din 23.05.2019*).

2.6. Furnizorii ajutorului de stat

Potrivit legislației în domeniul ajutorului de stat, furnizorii de ajutor de stat au obligația de a prezenta anual Consiliului Concurenței, până la data de 31 martie, informația privind ajutoarele de stat acordate în anul precedent anului raportării.

Furnizor al ajutorului de stat, în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat, este orice autoritate a administrației publice centrale ori a unei unități administrativ-teritoriale sau orice persoană juridică care administrează direct ori indirect resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale. Resursele statului sau ale unităților administrativ-teritoriale sunt totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace financiare ce aparțin statului, unităților administrativ-teritoriale, unității teritoriale autonome Găgăuzia.

Cele mai multe din măsurile de sprijin, pentru anul 2019, au fost raportate de către APC – 48 măsuri, respectiv APL – 9. În acest sens, se precizează faptul că, APC sunt principalii **furnizori de ajutoare de stat**, cu excepția SIEG. Cât privește APL acestea acordă, în special, **ajutoare pentru prestarea SIEG și ajutoare de minimis**.

Potrivit valorii ajutorului de stat raportat pentru anul 2019, se remarcă faptul că 99.41% din valoarea totală a fost oferită de APC. În Tabelul 8 este prezentată valoarea ajutorului de stat raportat, pe furnizori de ajutor de stat.

Tabelul 8

Ajutorul de stat raportat per furnizori în perioada 2017-2019

Nr.	Furnizorul	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Serviciul Fiscal de Stat	117 030	17.45	231 499	24.10	317 273	32.19
2.	AIPA	179 782	26.80	274 010	28.53	233 386	23.68
3.	Ministerul Educației,	146 763	21.88	186 422	19.41	187 445	19.02

Nr.	Furnizorul	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
	Culturii și Cercetării						
4.	Serviciul Vamal	97 897	14.59	77 403	8.06	117 655	11.94
5.	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	49 127	7.32	47 656	4.96	49 349	5.01
6.	APL	17 527	2.61	6 224	0.65	5 773	0.59
7.	Alți furnizori (APC și persoane juridice)	62 647	9.34	137 260	14.28	74 662	7.58
	TOTAL	670 773	100	960 400	100	985 543	100

În anul 2019, cei mai mari furnizori de ajutor de stat au fost Serviciul Fiscal de Stat, AIPA și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Serviciul Fiscal de Stat a raportat mai multe măsuri de sprijin oferite prin intermediul schemelor de ajutor de stat, precum: suportul rezidenților parcului de tehnologie informațională “Moldova IT Park”, Zonelor Economice Libere, dezvoltarea sectorului farmaceutic etc.

AIPA a continuat oferirea măsurilor de sprijin în cadrul schemei de ajutor de stat privind stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, care face parte din măsura nr.2 privind efectuarea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole, din Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a implementat măsuri de sprijin în cadrul a 3 scheme de ajutor de stat orientate spre susținerea instituțiilor teatral-concertistice; finanțarea științei și inovării; suportul proiectelor cinematografice.

Ponderea cumulativă a ajutorului de stat raportat de Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal în anul 2019 a constituit 44.13% din valoarea totală a ajutorului de stat. Valoarea acestui indicator a crescut în raport cu anii precedenți, ceea ce a fost determinată, inclusiv de sporirea numărului beneficiarilor în cadrul schemei de ajutor de stat “Moldova IT Park”; creșterea bugetelor a unor măsuri de sprijin raportate de către Serviciul Vamal. Date privind valoarea și formele ajutoarelor de stat raportate de furnizorii de ajutor de stat pot fi găsite în Anexa 4.

În anul 2019, APC au raportat cele mai multe măsuri de sprijin prin intermediul schemelor de ajutor de stat, acestea constituind circa 93.75% din numărul total de măsuri de sprijin raportate de către APC. APL au oferit doar măsuri de sprijin ca ajutoare individuale.

Principalii furnizori de ajutor de stat care a raportat măsurile de sprijin sub formă de scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii, pentru anul 2019 sunt Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, acestea deținând 99.15% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat sub forma dată. Această valoare semnificativă a indicatorului analizat a fost determinat de faptul că Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal dețin atribuții de administrare fiscală. Cât privește ajutoarele de stat oferite sub formă de subvenții și/sau subsidii,

cea mai mare pondere din acestea au fost implementate de către AIPA, deținând 51.87%, în cadrul schemei privind stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare.

În concluzie, valoarea ajutorului de stat raportată pentru anul 2019 a fost până la 1% din PIB, ceea ce este în conformitate cu pct. 40 din Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020. Peste 50% din valoarea ajutorului de stat raportată a fost orientată spre dezvoltare regională, care se consideră că are un impact mai puțin nociv asupra mediului concurențial.

O direcție prioritară în domeniul ajutorului de stat constituie realizarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere și Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat în partea ce ține de alinierea schemelor de ajutor de stat existent la acquis-ul UE în domeniul dat. Până la moment au fost aliniate 125 de scheme de ajutor de stat existent. Peste 80% din schemele de ajutor de stat existent care urmează a fi aliniate în continuare sunt oferite sub formă de facilități fiscale și vamale, fiind implementate în baza actelor normative în vigoare la data adoptării, fără a fi fundamentate pe o analiză economică ex-ante a impactului măsurilor respective asupra mediului concurențial și a fi identificat clar obiectivul de acordare a acestora. În acest sens, măsurile de sprijin acordate întreprinderilor prin legislația fiscală și vamală urmează a fi revizuite prin prisma Legii cu privire la ajutorul de stat.

Capitolul III. MĂSURI DE SPRIJIN CU IMPACT ANTICONCURENȚIAL NESEMNIFICATIV

3.1. Ajutorul de minimis

Ajutorul de minimis este ajutor având un echivalent valoric sub pragul de 2 mil. lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă maximă de 3 ani, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, cu condiția să nu fie legat de activități de export. Ajutoarele destinate acoperirii costurilor de participare la târguri comerciale sau a costurilor studiilor sau serviciilor de consultanță necesare pentru lansarea unui produs nou sau existent pe o piață nouă nu constituie, în mod normal, ajutoare destinate activităților legate de export.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, ajutoarele de minimis urmează a fi acordate în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul de minimis (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.2/2013, publicat în MO nr. 222-227 din 11.10.2013). Ajutorul de minimis poate fi acordat în toate sectoarele economiei naționale cu anumite excepții. Astfel, nu pot fi acordate ajutoare de minimis pentru activitățile legate de export, și anume legate de cantitățile exportate, ajutoarele destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export. De asemenea, ajutoarele de minimis nu pot fi acordate întreprinderilor aflate în dificultate, fiind aplicate prevederile Regulamentului privind ajutorul pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.6/2013, publicat în MO nr.243-247 din 01.11.2013). Se consideră că valoarea ajutorului de minimis este relativ mică și nu afectează concurența dintre întreprinderi și nici tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte astfel, fiind exceptată de la obligația de notificare.

Întru realizarea unei imagini cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de minimis raportate, în Tabelul 9 este prezentată în mod distinct valoarea totală a ajutorului de minimis raportată și valoarea ajutorului de minimis, exceptând măsurile de sprijin oferite pentru prestarea SIEG.

Din datele prezentate în Tabelul 9 se atestă că *valoarea ajutoarelor de minimis* a înregistrat o tendință de creștere în perioada 2017-2019. Astfel, valoarea ajutorului de minimis total raportată a crescut de circa 2.1 ori în anul 2019 în raport cu anul 2017. Această majorare semnificativă a cuantumului ajutorului a fost determinată, inclusiv de creșterea valorii unor scheme de ajutor de minimis raportate și a numărului beneficiarilor. Astfel, în anul 2019 ajutorul de minimis a fost oferit la 1 210 de beneficiari, ceea ce a constituit o majorare de circa 2 ori față de anul 2017. O contribuție semnificativă la creșterea valorii ajutorului de minimis raportat a avut schema de ajutor de minimis implementată de către Ministerul Educației, Culturii, și Cercetării referitor la finanțarea ajutorului din bugetul de stat a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, valoarea căreia s-a majorat cu 64 147 mii lei în anul 2019 în raport cu anul 2017.

În perioada analizată s-a înregistrat și o creștere semnificativă a valorii ajutorului de minimis raportată, exceptând ajutorul orientat spre prestarea SIEG.

Astfel, în anul 2019 valoarea ajutorului de minimis (exceptând pentru SIEG) s-a majorat de circa 2.5 ori față de anul 2017.

Exprimat în euro, valoarea ajutorului de minimis s-a majorat în anul 2019 față de anii 2017-2018. Această tendință a fost determinată, inclusiv de fluctuația cursului valutar.

Tabelul 9

**Valoarea ajutorului de minimis raportat,
în perioada anilor 2017-2019**

Nr.	Indicatorul	2017	2018	2019
1.	Valoarea ajutorului de minimis (exceptând pentru SIEG) exprimat în:			
1.1	<i>mii lei</i>	72 481	90 471	178 561
1.2	<i>mii euro</i>	3 480	4 560	9 078
2.	Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv pentru SIEG) exprimat în:			
2.1	<i>mii lei</i>	98 726	132 026	204 633
2.2	<i>mii euro</i>	4 740	6 655	10 403

*calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (anul 2017= 20.83; anul 2018= 19.84,anul 2019=19.67)

Datele raportate pentru perioada anilor 2017-2018 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informația prezentată de către furnizori.

În continuare valoarea ajutorului de minimis oferit pentru SIEG va fi examinat în cadrul secțiunea 3.2. din Capitolul dat.

Din valoarea totală a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2019, cea mai mare pondere (75.88%) a constituit ajutorul de minimis acordat din *sursele de stat*. Cât privește ajutorul de minimis raportat din *fondurile externe*, acesta a constituit 24.12% din valoarea totală. Se remarcă faptul că atât valoarea, cât și ponderea ajutorului de minimis oferit din fondurile externe s-a majorat în anul 2019 în raport cu anii precedenți. Acest fapt a fost determinat de implementarea noilor măsuri de sprijin acordate din fonduri externe și creșterea valorii schemelor de ajutor de minimis în anul 2019 în raport cu anii precedenți.

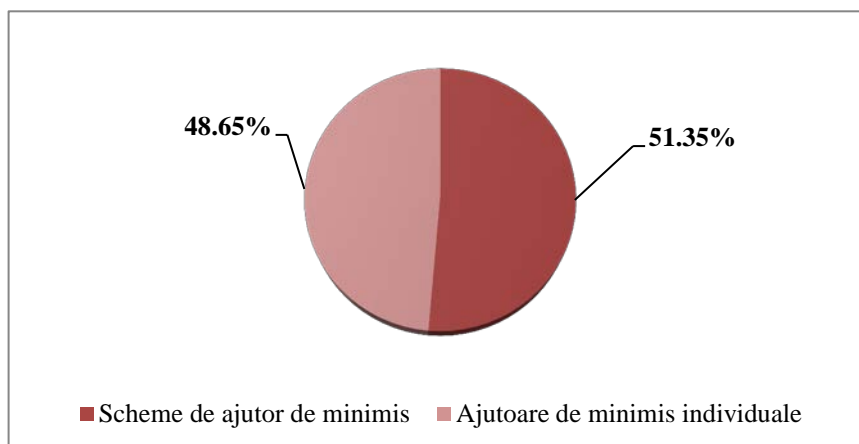
Cea mai semnificativă schemă de ajutor de minimis finanțată din fondurile externe este “Programul de Atragere a Remitențelor în Economie PARE “1+1””, acordată de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii.

Pentru anul 2019, furnizorii au raportat **74 de măsuri de ajutor de minimis**, exceptând ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG. Cele mai multe ajutoare de minimis au fost raportate de *APL*, acestea constituind **59.46 % din numărul total** de măsuri raportate pentru anul 2019. Potrivit valorii ajutorului de minimis raportat pentru anul 2019, circa 95% din valoarea totală a fost oferită de APC.

Potrivit Figurii nr.6, în anul 2019 cea mai mare pondere a ajutorului de minimis (**51.35%**) a fost implementată prin intermediul *schemelor de ajutor de minimis*.

Figura nr. 6

Structura ajutoarelor de minimis (exceptând pentru SIEG) raportată pentru anul 2019 ca ajutoare de minimis individuale/scheme de ajutoare de minimis

O analiză comparativă a ajutoarelor de minimis (exceptând SIEG) raportate pentru perioada 2017-2019, potrivit **modalității de acordare** este prezentată în tabelul de mai jos. Informația referitor la ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG va fi analizată în Secțiunea 3.2. a prezentului Capitol.

Tabelul 10

Valoarea și structura ajutorului de minimis (exceptând SIEG) raportat conform modalităților de acordare în perioada anilor 2017-2019

Nr.	Tipul ajutorului de minimis	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Ajutor de minimis individual	5 793	7.99	7 735	8.55	4 809	2.69
2.	Schemă de ajutor de minimis	66 688	92.01	82 736	91.45	173 751	97.31
	TOTAL	72 481	100	90 471	100	178 561	100

Din datele prezentate în Tabelul 10, se observă că în anul 2019 s-a majorat semnificativ valoarea ajutoarelor de minimis implementate prin intermediul schemelor de ajutor de minimis în raport cu anii precedenți. Una din cele mai semnificative scheme de ajutor de minimis care a contribuit, inclusiv la majorarea indicatorului nominalizat este “Finanțarea ajutorului din bugetul de stat a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale”, implementată de către Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Măsura de sprijin este acordată în vederea încurajării proiectelor culturale, a potențialului creativ, precum și al formării condițiilor adecvate pentru desfășurarea activităților culturale promovate de societatea civilă și integrarea acesteia în procesul de realizare a obiectivelor naționale în domeniul culturii. În anul 2019, în cadrul schemei date de ajutor de minimis au beneficiat de măsura de sprijin 88 de entități.

Se remarcă faptul că, schemelor de ajutor de minimis sporește gradul de accesibilitate pentru întreprinderi la măsuri de sprijin din partea statului, astfel creând premisele necesare pentru o dezvoltare social-economică durabilă.

Valoarea *ajutorului de minimis*, raportat în *funcție de forma de acordare*, este prezentată în Tabelul 11.

Tabelul 11

**Valoarea și structura ajutorului de minimis (exceptând SIEG)
raportat în perioada anilor 2017-2019, în funcție de forma de acordare**

Nr.	Forma de acordare ¹²	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	60 101	82.92	75 614	83.58	158 867	88.97
2.	Alocații bugetare	0	0	0	0	0	0
3.	Anularea și preluarea de datorii	0	0	0	0	858	0.48
4.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	1 991	2.75	2 797	3.09	8 510	4.77
5.	Împrumuturi în condiții preferențiale	1 917	2.65	1 754	1.94	5 667	3.17
6.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	71	0.10	24	0.03	0	0
7.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	0	0	0	0	0	0
8.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	8 402	11.59	10 281	11.36	4 659	2.61
	TOTAL	72 481	100	90 471	100	178 561	100

Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2019 a continuat a fi oferit sub formă de *subvenții și/sau subsidii*, fiind circa 89% din valoarea total raportată. Ponderea ajutoarelor de minimis raportate sub formă de subvenții și/sau subsidii în valoarea total raportată a crescut în raport cu anii

¹² Modificate prin Legea nr. 141/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

precedenți, ceea ce s-a datorat, în principal, majorării semnificative a valorii ajutorului oferit sub forma dată.

Cât privește valoarea ajutorului de minimis oferit sub formă de subvenții și/sau subsidii, aceasta s-a majorat de circa 2.1 ori în anul 2019 în raport cu anul 2018 și de circa 2.6 ori față de anul 2017. Tendința dată a fost determinată, inclusiv de majorarea valorii unor scheme de ajutor de minimis raportate sub forma dată.

Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis raportată sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost oferit de către Ministerului Educației, Culturii, și Cercetării în cadrul schemei de ajutor de minimis orientată spre finanțarea ajutorului din bugetul de stat a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale.

Totodată, în anul 2019 au fost oferite ajutoare sub formă **de anularea și/sau preluarea de datorii** de către Consiliul Raional Taraclia în vederea susținerii IMM.

În anul 2019, valoarea ajutorului de minimis raportată sub formă de **scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii** s-a majorat în raport cu anii precedenți, și anume de circa 3 ori față de anul 2018 și de circa 4 ori comparativ cu anul 2017. Această dinamică a fost determinată, inclusiv de creșterea valorii măsurilor de sprijin oferite de către Serviciul Vamal prin intermediul schemei de ajutor de minimis ”Scutiri acordate la importul de autovehicule și scutere cu motor electric”. Această schemă de ajutor de minimis a deținut și cea mai mare pondere din valoarea ajutorului de minimis raportat sub formă de facilități fiscale și vamale fiind de circa 99%.

Cuantumul ajutorului de minimis oferit sub formă de **împrumuturi în condiții preferențiale** s-a majorat semnificativ în anul 2019 în raport cu anii precedenți și anume de circa 3 ori, înregistrând o valoare de 5 667 mii lei. Aceasta tendință de creștere a fost determinată, inclusiv de creșterea numărului de măsuri de sprijin oferite sub formă de împrumuturi în condiții preferențiale. Cea mai mare pondere a ajutorului de minimis raportată sub forma dată a fost implementată de către Agenția Rezerve Materiale în cadrul schemei instituite în baza Legei nr.589/1995 privind rezervele materiale de stat și de mobilizare.

În perioada de raportare s-a înregistrat o dinamică negativă în valoarea ajutoarelor de minimis raportată sub formă de **reduceri la bunuri și servicii** (inclusiv vânzarea bunurilor și serviciilor sub prețul pieței). Acest fapt a fost determinat, inclusiv de alinierea schemelor de ajutor de stat existente.

În anul 2019, ajutoarele de minimis au fost raportate pentru susținerea IMM, protecția mediului înconjurător, dezvoltare regională, obiective sectoriale și pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural.

Valoarea ajutorului de minimis raportat pe obiective este prezentat sintetic în Tabelul 12.

**Valoarea și structura ajutorului de minimis
raportat pe obiective, în perioada anilor 2017-2019**

Nr.	Obiectiv	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Obiective orizontale	59 128	81.58	75 725	83.70	101 107	56.62
1.1.	<i>Susținerea IMM</i>	55 416	76.45	74 066	81.87	91 962	51.50
1.2.	<i>Pentru protecția mediului înconjurător</i>	2 141	2.95	1 390	1.54	8 676	4.86
1.3.	<i>Pentru cercetare- dezvoltare și inovare</i>	1 315	1.81	0	0	0	0
1.4.	<i>Pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă</i>	257	0.35	269	0.30	468	0.26
2.	Ajutor pentru dezvoltare regională	1 572	2.17	3 022	3.34	1 773	0.99
3.	Obiective sectoriale	5 074	7.00	9 465	10.46	6 832	3.83
4.	Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural	6 585	9.08	2 254	2.49	68 850	38.56
5.	Alte obiective	122	0.17	5	0.01	0	0
	TOTAL (exceptând SIEG)	72 481	100	90 471	100	178 561	100
6	SIEG	26 245	26.58	41 555	31.47	26 072	12.74
	TOTAL (inclusiv SIEG)	98 726	100	132 026	100	204 633	100

În anul 2019, cea mai mare pondere a ajutorului de minimis a fost oferit pentru **obiective orizontale**. În raport cu anii 2018-2017, ponderea ajutorului de minimis pentru obiective orizontale a diminuat semnificativ. Această tendință negativă a fost determinată de creșterea semnificativă a valorii ajutorului orientată spre promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural.

Cât privește valoarea ajutorului de minimis pentru obiective orizontale, aceasta s-a majorat cu 33.52% în anul 2019 în raport cu anul 2018 și cu 71% față de anul 2017. Această majorare a valorii ajutorului de minimis a fost determinată de creșterea cuantumului ajutoarelor direcționate spre susținerea IMM, pentru protecția mediului și pentru instruirea angajaților și crearea de noi locuri de muncă.

Cea mai mare contribuție la majorarea valorii ajutorului de minimis pentru obiective orizontale în anul 2019 comparativ cu anii precedenți au deținut ajutoarele raportate pentru susținerea IMM. Ajutoarele de minimis pentru susținerea IMM au crescut cu circa 66% în anul 2019 față de anul 2017. Această evoluție pozitivă a indicatorului a fost determinată, inclusiv de creșterea valorii unor măsuri de sprijin acordate întreprinderilor și implementarea noilor ajutoare de minimis.

În acest sens, se precizează că cea mai semnificativă măsură de sprijin implementată pentru susținerea IMM este "Programul de atragere a remitențelor în economie "PARE 1+1"", destinat lucrătorilor migrați și/sau rudelor de gradul întâi

ai acestora care doresc să investească în lansarea sau/și dezvoltarea unei afaceri proprii¹³.

În anul 2019, s-a atestat o majorare semnificativă a valorii și ponderii ajutorului de minimis oferit pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural. Această creștere s-a datorat, în special, majorării valorii schemei de ajutor de minimis ”Finanțarea ajutorului din bugetul de stat a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale”.

Ajutoarele de minimis pentru *dezvoltare regională* s-au majorat cu 12.79% în anul 2019 față de anul 2017. Cât privește valoarea ajutorului de minimis pentru obiective sectoriale, aceasta a diminuat cu 27.82% în anul 2019 în raport cu anul 2018. Această dinamică a ajutorului a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri de sprijin. Se remarcă faptul că această dinamică a ajutoarelor de minimis este conform bunelor practici a Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat.

În rezultatul întreprinderii acțiunilor de creștere a capacității instituționale a furnizorilor în aplicarea prevederilor legislației cu privire la ajutorul de stat și, în special, în partea ce ține de ajutoarele de minimis s-a majorat valoarea ajutorului de minimis raportată.

3.2.Măsurile de sprijin acordate pentru prestarea serviciilor de interes economic general

SIEG - activitate economică ce are o importanță deosebită pentru cetățeni și dacă nu ar fi intervenția statului serviciile nu ar putea fi furnizate consumatorilor. Acestea pot fi: alimentarea cu apă potabilă, evacuarea apelor uzate, colectarea deșeurilor menajere etc.

Obligația de serviciu public este impusă furnizorului prin atribuirea unei sarcini și pe baza unui criteriu de interes general menit să asigure ca serviciul să fie furnizat în condiții care îi permit să își îndeplinească misiunea. Obligațiile ce revin întreprinderilor cărora le este încredințată prestarea unor SIEG au în vedere, în general, aspecte, precum: continuitate din punct de vedere cantitativ și calitativ, adaptabilitate la cerințele consumatorilor, accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, transparența decizională și protecția utilizatorilor, asigurarea sănătății și calității vieții etc. Impunerea acestor condiții de către autoritățile publice poate fi acompaniată de măsuri de sprijin a activității desfășurate de întreprinderile respective. Condiția principală pentru acordarea măsurii de sprijin trebuie să țină cont de compensarea totală sau parțială a diferenței dintre costurile rezultate din prestarea acestui serviciu și veniturile relevante ale companiei, luând în considerare un profit rezonabil în realizarea acestor obligații.

Valoarea măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG este prezentată în Tabelul 13.

¹³ Programul PARE 1+1, Organizația pentru Dezvoltarea IMM,
<https://www.odimm.md/ro/component/content/article/70-programul-pare.html>

**Valoarea măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG,
în perioada anilor 2017-2019**

Nr. ord.	Indicator	2017	2018	2019
1.	Valoarea măsurilor de sprijin pentru prestarea SIEG			
1.1.	mii lei	191 309	241 017	479 285
1.2.	mii euro*	9 184	12 148	24 366

*calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2017= 20.83; anul 2018= 19.84, anul 2019=19.67)

Datele raportate pentru perioada anilor 2017-2018 au fost actualizate și corectate în conformitate cu informația prezentată de către furnizori.

Valoarea măsurilor de sprijin prezentată în Tabelul 13 cuprinde valoarea ajutorului de stat și valoarea ajutorului de minimis raportate pentru prestarea SIEG. **Valoarea ajutorului de stat** oferit pentru **prestarea SIEG**, în anul 2019, a fost de 453 213 mii lei, ceea ce a constituit 94.56% din valoarea totală a măsurilor de sprijin raportate pentru SIEG. Diferența a constituit valoarea ajutoarelor de minimis oferite pentru prestarea SIEG.

Valoarea măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG, în perioada 2017-2019, a înregistrat o tendință de creștere. Astfel, în anul 2019 valoarea măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG s-a majorat de circa 2.5 ori comparativ cu anul 2017 fiind 479 285 mii lei. Această majorare semnificativă a valorii măsurilor de sprijin raportate pentru SIEG a fost determinată, inclusiv de implementarea unor măsuri noi.

Din valoarea totală a măsurilor de sprijin raportată pentru prestarea SIEG, în anul 2019, respectiv 479 285 mii lei, **valoarea ajutorului de stat autorizată** de către Consiliul Concurenței a fost de 153 219 (sau circa 32% din valoarea totală), diferența fiind reprezentată de ajutoarele de minimis, ajutoarele implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și a măsurilor de sprijin aflate în examinare la Consiliul Concurenței.

Cea mai semnificativă măsură de sprijin autorizată de către Consiliul Concurenței a fost acordată ÎM "Parcul Urban de Autobuze". Măsura de sprijin a fost notificată de către **Primăria municipiului Chișinău**, în vederea procurării autobuzelor necesare pentru prestarea serviciilor de transport public în mun. Chișinău. Valoarea ajutorului de stat autorizat a fost de 93 691.7 mii lei (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR -57 din 01.08.2019*).

În continuare sunt prezentate succint **măsurile de sprijin autorizate**, în anul 2019, de către Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG:

- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale** privind modificarea perioadei proiectului de parteneriat public-privat, inițiat prin Hotărârea de Guvern nr. 574/2013 cu privire la parteneriatul public-privat pentru serviciile de dializă. Ajutorul de stat este necesar în vederea operării SIEG. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-05 din 24.01.2019*)
- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria orașului Cricova** cu privire la transmiterea în gestiune economică a unor bunuri ÎM "Regia Comunal-

Locativă Cricova”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor materiale: rețele de canalizare și apeduct. Valoarea actualizată a ajutorului de stat acordat în perioada 2017 – 2037 este de 1 610.9 mii lei. Ajutorul de stat a fost oferit pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă și de canalizare. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-20 din 04.04.2019*)

- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria satului Tomai (raionul Ceadâr-Lunga)**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM ”Tomai-Servis”. Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă (31.72 km). Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă acordat ÎM ”Tomai-Servis” pentru perioada 2016-2019 (până la 01.03.2019), este de 1 282,99 mii lei. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-34 din 23.05.2019*)
- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria comunei Iurceni, raionul Nisporeni**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM ”Iurceni-Servicii”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor materiale: rețelele de apa, rețelele de canalizare, poligonul de gunoi și stația de purificare. Ajutorul de stat acordat ÎM ”Iurceni-Servicii” pentru prestarea SIEG – serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și salubritate, pentru perioada 2017-2021, a constituit 2 211.1 mii lei. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-40 din 06.06.2019*)
- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria municipiului Bălți**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM ”Gospodăria locativ-comunală Bălți”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea subsidiilor pentru renovarea și întreținerea fondului de locuințe. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-52 din 12.07.2019*)
- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria orașului Telenești**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM ”Apă – Canal” Telenești. Măsura de sprijin constă în transmiterea în administrare cu titlu gratuit a stației de epurare a apelor uzate, a 3 stații de pompare a canalizației, a rețelelor de canalizare și a altor bunuri materiale. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare oferit ÎM ”Apă – Canal” Telenești, pentru perioada 2019-2049, este de 15 253.31 mii lei. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-58 din 01.08.2019*)
- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria municipiului Edineț**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Apă-Canal Edineț”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea mijloacelor financiare sub formă de subvenții/subsidii - în valoare de 1 332 mii lei. Ajutorul de stat a fost oferit pentru prestarea serviciului public de aprovizionare cu apă și de canalizare. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DOT – 75 din 31.10.2019*)
- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria orașului Călărași**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Gospodăria Comunal-Locativă Călărași”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor materiale: 1 autospecială cu utilaj pentru spălarea sistemelor de canalizare și 1 autospecială pentru colectarea și compactarea DMS. Ajutorul

de stat autorizat pentru prestarea serviciului de interes economic general – serviciul public de canalizare și epurarea apelor uzate și de salubritate ÎM „Gospodăria Comunal-Locativă Călărași”, pentru perioada 2019-2024, a constituit 3 137 mii lei. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-83 din 14.11.2019*)

- ✓ **Măsura de sprijin notificată de către Primăria orașului Ocnița**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM ”Apă-Canal Ocnița”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea mijloacelor financiare sub formă de subvenții/subsidii, precum și transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat ÎM „Apă-Canal Ocnița” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valoarea totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada 2016-2022, a constituit 1 883 mii lei. (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-95 din 12.12.2019*)

În perioada de raportare, întreprinderile care au prestat SIEG au beneficiat de măsuri de sprijin fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat/ajutoare de minimis. În anul 2019, cea mai mare pondere din acestea (97.59% din numărul total) au fost implementate ca **ajutoare individuale**. O pondere semnificativă din valoarea măsurilor de sprijin orientate spre prestarea SIEG a fost oferită întreprinderilor: ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, SA ”Termoelectrică”, ÎS ”Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” etc.

Valoarea anuală a măsurilor de sprijin pentru **prestarea SIEG**, în funcție de **forma prin care au fost acordate**, este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 14

Valoarea și structura măsurilor de sprijin pentru SIEG raportate în funcție de forma de acordare, în perioada anilor 2017-2019

Nr	Forma de acordare	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
1.	Subvenții și/sau subsidii	65 988	34.49	67 378	27.96	143 939	30.03
2.	Alocații bugetare*	279	0.15	537	0.22	146 040	30.47
3.	Anulare sau preluare de datorii	0	0	1 710	0.71	0	0
4.	Scutiri și/sau reduceri la plata impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii	1 100	0.57	4 915	2.04	16 076	3.35
5.	Împrumuturi în condiții preferențiale	43 951	22.97	56 511	23.45	79 772	16.64
6.	Garanții de stat, garanții acordate de autorități/instituții publice și persoane asimilate autorităților publice, întreprinderi de stat/municipale și de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public	6 892	3.60	19 121	7.93	17 390	3.63

Nr	Forma de acordare	2017		2018		2019	
		mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
7.	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	197	0.10	5 675	2.35	3 551	0.74
8.	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzare a unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	72 902	38.11	85 170	35.34	72 517	15.13
	TOTAL	191 309	100	241 017	100	479 285	100

*formă de ajutor de stat a fost inclusă în Legea cu privire la ajutorul de stat prin Legea nr. 141/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

În anul 2019, furnizorii au preferat în continuare acordarea măsurilor de sprijin pentru prestarea SIEG în formă de subvenții și/sau subsidii și alocații bugetare. Acestea au constituit mai mult de 60% din valoarea total raportată.

Totodată, în anul 2019 valoarea ajutoarelor oferite sub formă de **subvenții și/sau subsidii** s-a majorat de circa 2.1 ori față de anii 2017-2018. Această majorare a fost determinată, inclusiv de implementarea noilor măsuri de sprijin. Cea mai semnificativă măsură de sprijin autorizată de către Consiliul Concurenței sub formă de subvenții și/sau subsidii a fost acordată de către Primăria municipiului Chișinău către ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, în vederea procurării autobuzelor.

Măsurile de sprijin raportate sub formă de **alocații bugetare** au înregistrat o creștere semnificativă în anul 2019 în raport cu anul 2017. Această tendință a fost determinată de implementarea noilor măsuri de ajutor de stat, inclusiv a ajutorului oferit pentru prestarea serviciului de transport public în mun. Chișinău în baza Deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr. 3/29 din 19.11.2015 cu privire la aprobarea Contractului privind prestarea serviciilor de transport public, încheiat între Primăria municipiului Chișinău și ÎM ”Parcul Urban de Autobuze” și a Deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr. 9/4 din 19.12.2015 cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pentru anul 2019.

În perioada de raportare, s-a majorat semnificativ valoarea ajutoarelor oferite sub formă de **scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii** în raport cu anii 2017-2018. Această majorare a fost determinată de ajutorul de stat acordat la importul autobuzelor pentru ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, în conformitate cu art. 103 alin. (1) pct. 29) din Codul fiscal. Măsura de sprijin a contribuit într-o proporție mai mare de 90% la creșterea valorii ajutorului oferit sub formă de facilități fiscale pentru prestarea SIEG.

Măsurile de sprijin pentru prestarea SIEG au fost raportate în proporție de 16.64% sub formă de **împrumuturi în condiții preferențiale**. Măsurile de sprijin oferite sub această formă au fost acordate ca urmare accesării resurselor din fondurile externe. În anul 2019 au continuat a fi acordate împrumuturi la dobânzi preferențiale în cadrul schemelor de ajutor de stat autorizate de către Consiliul Concurenței, și anume pentru: 1) îmbunătățirea a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, destinația împrumutului fiind îmbunătățirea

eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică – beneficiar SA „Termoelectrica”; 2) realizarea Proiectului ”Sistemul termoelectric al mun. Bălți (SA”Cet-Nord”), cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică, reduce costurile operaționale și de a îmbunătăți furnizarea serviciilor de alimentare cu energie termică în mun. Bălți - beneficiar S.A.”Cet-Nord”.

Totodată, 3.63% din valoarea ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG au fost oferite sub formă de **garanții în condiții preferențiale**. În cadrul măsurilor de sprijin nominalizate, APL au garantat pentru împrumuturile acordate întreprinderilor. Valoarea măsurilor de sprijin oferite sub forma dată a diminuat cu 9.05% în anul 2019 comparativ cu anul 2018.

În anul 2019 a continuat acordarea ajutorului de stat sub formă de garanții în condiții preferențiale SA ”Apă-Canal Chișinău” de către Primăria municipiului Chișinău (autorizat de către Consiliul Concurenței). Măsura de sprijin menționată constă în garantarea de către Consiliul municipal Chișinău, în proporție de 100%, a împrumuturilor externe obținute de către SA „Apă-Canal Chișinău” de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană pentru Investiții.

Cât privește ajutorul oferit sub formă de **investiții ale furnizorului** (dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent), acesta s-a majorat semnificativ în anul 2019 față de anul 2017. Creșterea fost determinată de implementarea unor noi măsuri de ajutor de minimis oferite de către APL pentru prestarea serviciilor de alimentare cu apă, salubritate, etc.

O pondere semnificativă a măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG au fost raportate sub formă de **reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate**. Valoarea ajutoarelor oferite sub forma dată a diminuat cu 14.86% în anul 2019 în raport cu anul 2018 și anume de la 85 170 mii lei până la 72 517 mii lei. Această tendință a valorii ajutorului a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de implementare a unor măsuri de sprijin. Furnizorii ajutorului de stat au transmis întreprinderilor în gestiune cu titlul gratuit bunuri (apeduct, fântâni arteziene etc.) întru prestarea SIEG (de exemplu: alimentarea cu apă, salubritatea etc.). Principalii beneficiari ai acestor măsuri de sprijin au fost întreprinderile care prestează servicii de alimentare cu apă, de canalizare și salubritate.

În anul 2019, **267 de autorități** au oferit măsuri de sprijin pentru prestarea SIEG. Principalii furnizori care au raportat măsuri de sprijin pentru prestarea SIEG au fost APL. Se remarcă faptul că, atât după numărul de măsuri de sprijin raportate cât și după valoarea ajutorului, cea mai mare pondere a fost oferită de către APL. Din numărul total de măsuri de sprijin raportate, circa 99% au fost oferite de către APL. Cât privește ca valoare, circa 72% din valoarea ajutorului raportată pentru SIEG a fost acordat de către APL.

Ajutoarele oferite pentru prestarea SIEG continue a fi una din direcțiile prioritare ale statului spre care sunt orientate măsurile de sprijin în vederea corectării unor eșecuri a pieței.

Capitolul IV. MONITORIZAREA AJUTOARELOR DE STAT AUTORIZATE

4.1. Caracterizare generală

Monitorizarea ajutoarelor de stat în derulare este una din atribuțiile Consiliului Concurenței. Potrivit art. 20 din Legea cu privire la ajutorul de stat și pct. 84 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (adoptat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013), Consiliul Concurenței monitorizează, atât ajutoarele de stat în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate, cât și deciziile de autorizare pe care acesta le-a emis.

În acest sens au fost monitorizate măsuri de sprijin autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței, în perioada 2014-2019, inclusiv care au fost în derulare în anul 2019. Pentru efectuarea monitorizării ajutoarelor de stat autorizate au fost solicitate informații de la furnizorii și beneficiarii ajutoarelor de stat.

În continuare sunt prezentate principalele constatări efectuate ca urmare a monitorizării ajutoarelor de stat.

4.2. Ajutor de stat pentru dezvoltare regională

Monitorizarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare prezentate în Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4/2013 (publicat în MO nr. nr.228-232 din 18.10.2013). Principalele condiții de acordare a ajutorul de stat pentru dezvoltare regională sunt:

- intensitatea ajutorului de stat - până la 50% din costul efectiv suportat (pentru întreprinderi mijlocii -60%, pentru întreprinderi mici – 70%);
- contribuția beneficiarului – cel puțin 25% din costurile eligibile;
- menținerea investiției în cauză în regiune pe o perioadă – minimum de 5 ani pentru întreprinderile mari și minimum 3 ani pentru IMM;
- numărul de noi locuri de muncă create.

a) Schema de ajutor de stat în condițiile actelor normative aferente Programului de asistență condiționată finanțat din contul creditului Guvernului Republicii Polone acordat Guvernului Republicii Moldova pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare și infrastructurii aferente acestora, sub forma de împrumuturi în condiții preferențiale

Prin Decizia nr. ASO-4 din 23.02.2017, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat schema de ajutor de stat în condițiile actelor normative aferente implementării Creditului de asistență oferit Guvernului Republicii Moldova de către Guvernul Republicii Polone pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare, inclusiv infrastructura aferentă acestora și altele.

Ajutorul de stat autorizat a constatat în: 1) măsuri de sprijin în cadrul operațiunilor de recreditare ce se vor efectua în baza contractelor de recreditare (act juridic semnat între Ministerul Finanțelor și instituțiile financiare participante selectate, prin care Ministerul Finanțelor le va acorda împrumuturi, cu o dobândă la rata de 0,15% pe an, din fondurile Creditului pentru recreditarea întreprinderilor eligibile și finanțarea cheltuielilor eligibile pentru procurarea de bunuri și servicii) cu instituțiile financiare participante selectate care își vor asuma toate riscurile legate de recreditare și vor asigura rambursabilitatea fondurilor către Ministerul Finanțelor; 2) măsuri de sprijin în cadrul subîmprumuturilor (în condiții preferențiale, cu o valoare maximă per întreprindere de 5 milioane Euro și cu maturitatea de până la 12 ani), acordate de către instituțiile financiare participante întreprinderilor eligibile în conformitate cu criteriile stabilite în Manualul de operațiuni corespunzător. Dobânda pentru subîmprumut va reflecta riscurile de credit și se va negocia, de comun acord, între instituțiile financiare participante și întreprinderile eligibile. Marja de risc maximă aplicată de instituțiile financiare participante către întreprinderea eligibilă, la rata dobânzii aplicate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova către instituțiile financiare participante, stabilită în limita de până la 3.5 p.p.; 3) măsuri de sprijin în cadrul aplicării T.V.A., taxei pentru efectuarea procedurilor vamale și a taxei vamale la cota zero pentru importul de către întreprinderile eligibile a bunurilor și serviciilor finanțate din sursele creditului. În urma examinării măsurilor de sprijin notificate, s-a constatat prezența ajutorului de stat în cazul modalităților I și II.

Cu referire la monitorizarea ajutorului de stat, furnizorul a îndeplinit condiția stabilită în decizia de autorizare a ajutorului de stat adoptată de către Plenul Consiliului Concurenței. Valoarea ajutorului de stat raportată a constituit 146 mii lei. Totodată, în anul 2019 de ajutorul de stat oferit în cadrul modalității I a beneficiat BC "Victoriabank" SA, care și-a asumat toate riscurile de credit. În cadrul modalității II, ajutorul de stat a fost oferit "Euroforta" SRL, în vederea construcției unui frigider.

b) Ajutor de stat acordat pentru crearea/dezvoltarea parcurilor industriale (PI "Trivineta Cavi Development", PI "Edineț", PI „FAIP”, PI "Comrat" și PI "CAAN")

Au fost autorizate 4 ajutoare de stat pentru dezvoltare regională acordate pentru crearea parcurilor industriale: PI "Trivineta Cavi Development", PI "Edineț", PI „FAIP” și PI "Comrat". În anul 2016, Consiliul Concurenței a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltarea PI "CAAN".

În continuare sunt prezentați indicatorii principali privind activitatea parcurilor industriale, conform tabelului de mai jos.

**Indicatorii principali
privind activitatea parcurilor industriale**

Nr. ord	Denumirea întreprinderii	Denumirea PI	Volumul investițiilor planificat, mii lei	Volumul investițiilor efectuate, mii lei	
				Până la 31.12.2019	Anul 2019
1.	SRL "La Trivineta Cavi Development"	PI "Trivineta Cavi Development"	465 750*	535 398	25 729
2	SRL "Eco-Garant"	PI "Edineț"	355 200	505 913	25 428
3.	SRL "Venador-Prim"	PI „FAIP”	93 150*	8 912	-
4.	ÎM „Gospodăria Locativ – Comunală”	PI "Comrat"	1 801 800	119 076	100 660
5.	S.A. "CAAN"	PI "CAAN"	41 500	5 516	2 436

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2014=18.63)

Sursa: Informația prezentată de Ministerul Economiei și Infrastructurii

În urma monitorizării ajutoarelor de stat s-a constatat că beneficiarii nu au respectat toate condițiile de acordare a unui ajutor de stat pentru dezvoltare regională. În acest sens, Ministerul Economiei și Infrastructurii a fost informată despre cele constatate în cadrul monitorizării ajutoarelor de stat și despre necesitatea întreprinderii măsurilor în vederea eliminării incompatibilităților identificate.

c) Schema de ajutor de stat "Moldova IT Park"

Prin Decizia nr. ASS-17 din 29.03.2018, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat ajutorul de stat acordat rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT Park”. Măsura de sprijin a constat în aplicarea impozitului unic rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT Park”.

În anul 2019, 418 rezidenți ai parcului au beneficiat de măsura de sprijin oferită prin intermediul schemei de ajutor de stat analizate, în valoare totală a ajutorului de stat- 198 875 mii lei. Valoare investițiilor directe efectuate de rezidenții parcului în anul 2019 a constituit 92 mil. lei, fiind în creștere de circa 3 ori comparativ cu anul 2018.

Numărul de angajați ai rezidenților parcului la finele anului 2019 a constituit 9 716 persoane, fiind o majorare cu 44.18% în raport cu anul 2018. Din numărul total de angajați ai întreprinderilor, 8 455 persoane (sau 87% din numărul total) au fost antrenați în practicarea directă a activităților de realizare a soft-ului la comandă (software orientat spre client) (62.01); activități de editare a jocurilor de

calculator (58.21); activități de editare a altor produse software și alte activități stipulate la art. 8 din Legea nr. 77/2016 u privire la parcurile pentru tehnologia informației.

d) Schema de ajutor de stat privind stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-73 din 11.10.2018 a fost autorizată schema de ajutor de stat notificată de către AIPA privind stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare. Măsura de sprijin enunțată prevede acordarea prin intermediul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural a subvențiilor pentru suportul investițiilor destinate prelucrării și comercializării produselor agricole.

Furnizorul a îndeplinit condiția stabilită în decizia de autorizare a ajutorului de stat adoptată de către Plenului Consiliului Concurenței. Potrivit informației raportate de către AIPA, în anul 2019, au aplicat la schema dată de ajutor de stat - 431 de beneficiari, în valoare totală de 233 386 mii lei.

Potrivit informației prezentate, în anul 2019 valoarea investițiilor efectuate în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare a fost de 1 068 mil. lei. Investițiile au fost efectuate de către beneficiari în următoarele utilaje: frigidere (create și modernizate), case de ambalare (create și modernizate); procesarea fructelor; uscarea fructelor; congelarea fructelor; procesarea strugurilor; procesarea legumelor/cerealelor; uscarea legumelor/cerealelor; procesarea primară/finită a laptelui; procesarea primară/finită a cărnii și procesarea primară/finită a mierii.

e) Măsura de sprijin acordată de Consiliul raional Leova - „SG Green Farm” SRL

Consiliul Concurenței, ca urmare a examinării notificării parvenite de la Consiliul raional Leova, a emis Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 29 din 31.10.2017 privind inițierea investigației referitor la semnele încălcării legislației din domeniul ajutorului de stat în cadrul proiectului de parteneriat public - privat „Dezvoltarea infrastructurii termoenergetice pe biomasă în raionul Leova”. Obiectul investigației l-a constituit existența unor neconcordanțe între informația prezentată în studiul de fezabilitate și indicată în documentele aferente procedurii de selectare a partenerului privat cu cea indicată în contractul de parteneriat public-privat, încheiat între Consiliul raional Leova și „SG Green Farm” SRL. Plenul Consiliului Concurenței, prin Decizia nr.ASR-29/17-21 din 23.04.2018, a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltare regională acordat „SG Green Farm” SRL. Ajutorul de stat acordat „SG Green Farm” SRL este necesar în vederea operării serviciului public de livrare a agentului termic.

În cadrul monitorizării ajutorului de stat, furnizorul a informat despre faptul că, prin Decizia Consiliului raional Leova nr. 4.4 din 12.09.2019 cu privire la aprobarea tarifului pentru energia termică de biomasă a fost aprobat tariful pentru energia termică produsă din biomasă și livrată de către „SG Green Farm” SRL instituțiilor publice din raionul Leova, pentru sezonul de încălzire 2019-2020, în mărime de 1 299 lei (la care se adaugă T.V.A. în vigoare la momentul facturării).

Totodată, volumul energiei termice produse/consumate este mai mic decât cel estimat, astfel pentru sezonul de încălzire 2019-2020, energia termică consumată a constituit 38.38% din volumul estimat de producere a energiei termice anuală pentru perioada în cauză.

Conform informației prezentate de către furnizor, la inițiativa partenerului public, se efectuează un audit energetic asupra modului de realizare a proiectului de parteneriat public-privat „Dezvoltarea infrastructurii termoenergetice pe biomasă în raionul Leova”, despre rezultatele căruia Consiliul Concurenței va fi informat pe măsura finalizării acestuia. Furnizorul a menționat că activitatea „SG Green Farm” SRL, pe domeniul implementării contractului de parteneriat public-privat se efectuează pe un cont contabil separat de alte activități.

f) Măsura de sprijin acordată de Comitetul executiv al Găgăuziei - ÎM „Vitapharm-Com” SRL

Plenul Consiliului Concurenței, prin Dispoziția nr.15 din 15.03.2018, a dispus inițierea procedurii de examinare a cazului de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat la acordarea măsurii de sprijin ÎM „Vitapharm-Com” SRL, de către Comitetul executiv al Găgăuziei. Inițierea investigației a survenit ca urmare a acordării măsurii de sprijin ÎM „Vitapharm-Com” SRL, fără a fi autorizată de Consiliul Concurenței. La 11.06.2018, Comitetul Executiv al Găgăuziei a prezentat Formularul general de notificare și Formularul special de notificare privind ajutorul pentru dezvoltare regională a măsurii de sprijin acordată ÎM „Vitapharm-Com” SRL. Plenul Consiliului Concurenței, prin Decizia nr.ASR-15/18-55 din 05.07.2018, a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltare regională acordat sub formă de subvenții ÎM „Vitapharm-Com” SRL, conform Legii UTA Găgăuzia nr.11-VI/VI 106 din 08.09.2017 privind modificarea și completarea Legii nr.77-XXXVI/V din 17.12.2016 a bugetului pentru anul 2017.

În cadrul monitorizării ajutorului de stat autorizat, furnizorul a informat că intensitatea maxim admisibilă pentru ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională, în condițiile cumulului de ajutoare de stat pentru același beneficiar, nu a fost depășită. Totodată, întru realizarea investițiilor necesare pentru implementarea proiectului (procurarea echipamentului nou de fabricare a medicamentelor în conformitate cu cerințele GMP), ÎM „Vitapharm-Com” SRL a achiziționat și a instalat utilaj.

4.3.Ajutor de stat acordat pentru prestarea serviciilor de interes economic general

Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general.

a) Ajutor de stat acordat SA „Termoelectrica” pentru prestarea serviciilor de alimentare cu energie termică

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-75 din 24.12.2015, s-a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea SIEG oferit SA „Termoelectrica” în vederea îmbunătățirii infrastructurii de alimentare cu energie termică.

Temeiul legal este Legea nr. 148/2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică din anul 2015.

Conform informației prezentate de către Ministerul Economiei și Infrastructurii principalele activități întreprinse în contextul punerii în aplicare a contractelor pe parcursul anului 2019 au fost: (i) reconectarea instituțiilor publice la SACET Chișinău, inclusiv Instalarea Punctelor Termice Individuale și a Rețelelor Termice Aferente - 44 instituții publice/126 PTI; (ii) au fost modificate unele denumiri și finisate lucrările pentru pompele nodului de supliment, totodată, a fost executată testarea de probă cu funcționarea la parametri nominali; (iii) au fost montate utilajul pentru convertizoarele de frecvență a pompelor de rețea CHII-4 și CHII-5 și a fost executată conectarea de probă a pompelor de rețea; (iv) au fost efectuate lucrările de montare PTI la 116 obiecte și finalizate lucrările de instalare cu punerea în funcțiune.

b) Ajutor de stat acordat SA „CET Nord” pentru prestarea serviciilor de alimentare cu energie termică

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-31 din 23.04.2015, s-a autorizat ajutorul de stat oferit SA „CET-Nord”, în vederea îmbunătățirii infrastructurii de alimentare cu energie termică, a eficienței energetice și reducerii costurilor operaționale. Temeiul legal este Legea nr. 15/2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre R. Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului ”Sistemul termoelectric al mun. Bălți (SA „CET-Nord”).

Potrivit informației prezentate de către furnizor, în anul 2019 a fost pus în funcțiune centrala de cogenerare dotată cu 4 motoare termice cu funcționare pe gaze naturale, de producere în cogenerare a energiei electrice și termice, ceea ce va contribui la modernizarea sistemului intern de distribuție pe orizontală a agentului termic și asigurarea locatarilor cu apă caldă menajeră.

O altă componentă a proiectului este furnizarea și instalarea unui cazan nou de apă fierbinte cu funcționarea pe biomasă (peleți). În acest sens, a fost emis Certificatul de punere în funcțiune și începând cu 15.03.2019 a debutat perioada de notificare a defectelor. Beneficiile scontate sunt reducerea poluării prin eliminarea consumului de cărbune, utilizarea de resurse regenerabile, posibilitatea restabilirii serviciului de alimentare cu apă caldă menajeră și conectării consumatorii noi inclusiv și a obiectivelor de menire socială din cartier.

c) Ajutorul de stat acordat SRL ”BB-Dializă” pentru prestarea unor servicii de dializă

Măsura de sprijin cu privire la parteneriatul public–privat pentru serviciile de dializă a fost autorizată prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-05 din 24.01.2019. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat că aceasta constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat. Totodată, prin decizia menționată s-a constatat că ajutorul de stat este necesar în vederea operării SIEG.

În cadrul monitorizării s-a stabilit că prin Hotărârea Guvernului nr.521/2019 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.574/2013 cu privire la parteneriatul

public-privat pentru serviciile de dializă, au fost operate modificări la punctul 11 din Anexă, astfel acesta având următorul conținut: ”Dreptul de prestare a serviciilor de dializă, precum și subdiviziunile (centrele) prestatoare de servicii de dializă din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice și spațiile gestionate de acestea se transmit în gestiunea partenerului privat pentru o perioadă până la 12 ani. Partenerul privat va fi obligat să utilizeze și să reînnoiască toate dispozitivele medicale necesare la prestarea serviciilor de dializă, conform termenelor de exploatare”. Revenirea la situația anterior prelungirii termenului de implementare a parteneriatului public-privat, de la 25 de ani la 12 ani conduce la restabilirea situației anterioare și la neîntrunirea criteriului care a condus la constatarea faptului că măsura de sprijin privind prelungirea termenului reprezintă ajutor de stat (pct. 49 lit. d) din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013. Prin modificările efectuate s-a revenit la situația anterioară, astfel măsura de sprijin devenind ajutor de stat existent.

d) Ajutor de stat acordat ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți” pentru prestarea serviciilor de construcție, renovare și întreținere a fondului de locuințe

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-52 din 12.07.2019 a fost autorizat ajutorul de stat acordat ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți” în vederea prestării serviciilor de construcție, renovare și întreținere a fondului de locuințe. Măsura de sprijin constă în acordarea subsidiilor pentru renovarea și întreținerea fondului de locuințe.

Conform informației prezentate de către furnizor, în anul 2019 valoarea ajutorului de stat de care a beneficiat ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți” a fost de 944 mii lei.

e) Ajutor de stat acordat ÎM ”Parcul Urban de Autobuze” pentru prestarea serviciului de transport public

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-57 din 01.08.2019 a fost autorizat ajutorul de stat oferit ÎM ”Parcul Urban de Autobuze”. Măsura de sprijin a constat în alocarea ÎM „Parcul Urban de Autobuze” a resurselor din bugetul municipal, sub formă de subvenții, pentru procurarea mijloacelor de transport. Mai mult ca atât, întreprinderea a beneficiat de facilitățile fiscale prevăzute de art. 103, alin. (1), pct. 29 din Codul fiscal - scutirile de la plata taxei pe valoare adăugată, aplicate la importul mijloacelor de transport destinate includerii în capitalul statutar.

Ca urmare a implementării ajutorului de stat, în urma dotării ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, cu unități de transport, au fost raportate următoarele rezultate obținute în anul 2019 în raport cu anul 2018, astfel: ieșirea medie a autobuzelor la linie s-a majorat cu 11 autobuze sau cu 12.1%; majorarea numărului de călători transportați (cu 1.85 mln. pasageri sau cu 11.9%); venitul întreprinderii de la transportarea călătorilor s-a majorat cu 22.4%; majorarea numărului de curse efectuate cu 9.4%; majorarea îndeplinirii curselor planificate cu 1%, astfel asigurând respectarea orarelor și intervalelor de circulație, micșorarea timpului de

așteptare în stație; pentru deservirea rutelor de autobuz aflate în gestiunea ÎM „Parcul Urban de Autobuze”, costul unui vehicul-km s-a micșorat cu 1.1%; a diminuat costul de transportare a unui călător cu 1.8%; a fost majorat numărul locurilor de muncă (șoferi și taxatori) la întreprindere cu 38 unități sau cu 5.1%.

f) Ajutor de stat acordat pentru prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală

În anul 2019, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 7 măsuri de sprijin, care au fost acordate pentru prestarea SIEG, și anume: serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare, epurarea apelor uzate și salubritate (Tabelul 16).

Tabelul 16

***Ajutoarele de stat autorizate de către
Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG***

<i>Nr/ord</i>	<i>Decizia Consiliului Concurenței</i>	<i>Măsura de sprijin</i>	<i>Tip SIEG</i>	<i>Valoarea totală a ajutorului de stat autorizat, mii lei</i>	<i>Beneficiarii</i>
1.	ASER-20 din 04.04.2019	Transmiterea în gestiunea economică cu titlu gratuit a rețelelor de canalizare și apeductului în or. Cricova	Alimentare cu apă și de canalizare	1 611	ÎM ”Regia Comunal - Locativă Cricova”
2.	ASR-34 din 23.05.2019	Transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă (31,72 km) în s. Tomai, r. Ceadâr-Lunga	Alimentare cu apă	1 283	ÎM ”Tomai-Servis”
3.	ASR-40 din 06.06.2019	Transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor materiale: rețelele de apă, rețelele de canalizare, poligonul de gunoi și stația de purificare în com. Iurceni, r. Nisporeni	Alimentare cu apă, de canalizare și salubritate	2 211	ÎM ”Iurceni-Servicii”
4.	ASR-58 din 01.08.2019	Transmiterea în administrare cu titlu gratuit a stației de epurare a apelor uzate, a trei stații de pompare a canalizației, a rețelelor de canalizare și a altor bunuri materiale în or. Telenești	Alimentare cu apă și de canalizare	15 253	ÎM ”Apă – Canal” Telenești
5.	DOT-75 din 31.10.2019	Transmiterea de mijloace financiare (mun. Edineț)	Aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare	1 332	ÎM „Apă-Canal Edineț”
6.	ASR-83 din 14.11.2019	Transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor	Serviciul public de canalizare și	3 137	ÎM „Gospodăria Comunal- Locativă Călărași”

		materiale: 1 autospecială (Vindajor) cu utilaj pentru spălarea sistemelor de canalizare și 1 autospecială pentru colectarea și compactarea DMS în or. Călărași	epurarea a apelor uzate și salubritate		
7.	OTN-95 din 12.12.2019	Transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale și acordarea subvențiilor în or. Ocnița	Aprovizionare cu apă și de canalizare, colectarea, transportarea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea deșeurilor	2 603	ÎM „Apă-Canal Ocnița”

Ca urmare a implementării ajutoarelor de stat autorizate au fost obținuți următorii indicatori:

- *Măsura de sprijin acordată de Primăria orașului Telenești - ÎM "Apă – Canal" Telenești.* Numărul consumatorilor conectați la rețeaua de alimentare cu apă constituie 1 722 consumatori (ceea ce reprezintă o creștere cu cca 5.77% în raport cu situația până la acordarea ajutorului), iar a consumatorilor conectați la rețeaua de canalizare – 1 192 (sau o creștere cu circa 16.98% în raport cu situația până la acordarea ajutorului).

În rezultatul transmiterii în administrare întreprinderii municipale a bunurilor acordate în urma implementării proiectului "Construcția stației raionale de epurare și dezvoltarea sistemului public de canalizare și epurare a apelor uzate la nivel intercomunitar", cu contribuția financiară a USAID și a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională s-a obținut: realizarea tratamentului de epurare a apelor reziduale conform normativelor, reducerea poluării râurilor Ciuluc și Răut; creșterea lungimii rețelelor de canalizare; creșterea semnificativă a numărului de utilizatori ai serviciilor de canalizare (în special, case individuale și agenți economici), îmbunătățind situația ecologică în oraș. În anul 2019 numărul de utilizatori ai serviciului de canalizare (case individuale de locuit – 494 și agenți economici - 97) a fost de 591, ceea ce constituie o creștere de 1,89 ori față de anul 2016 (case individuale de locuit – 222 și agenți economici - 90) - 312 utilizatori.

- *Măsura de sprijin acordată de Primăria satului Tomai (raionul Ceadâr-Lunga) - ÎM "Tomai-Servis".* Numărul contractelor încheiate pentru serviciile de alimentare cu apă au fost cu 1 267 consumatori (care au acces 24/24 la surse de apă de calitate și în cantități suficiente), iar pentru serviciile de canalizare – 71. Lungimea rețelelor de alimentare cu apă constituie circa 33 km.
- *Măsura de sprijin acordată de Primăria orașului Călărași - ÎM „Gospodăria Comunal-Locativă Călărași”.* Ca urmare a acordării ajutorului de stat:

- 1) *în cazul transiterii autospecialei destinate pentru colectarea și compactarea DMS* - a fost posibilă extinderea colectării deșeurilor din raionul Călărași (s. Răciula, s. Nișcani și s. Tuzara) și contractarea suplimentară a utilizatorilor serviciului de salubritate. Astfel, dacă în anul 2018 au fost contractați 2 676 utilizatori, în anul 2019 numărul s-a majorat cu 106;
 - 2) *în cazul transiterii întreprinderii municipale a autospecialei (vindajor), cu utilaj pentru spălarea sistemelor de canalizare* este posibilă deservirea rețelelor la un nivel maxim și calitativ astfel, dacă anterior spălarea țevelor se făcea manual sau în alte cazuri era imposibilă, după apariția autospecialei spălarea se face automat și este posibilă deservirea și la nivel de raion (la instituțiile bugetare și publice etc).
- *Măsura de sprijin acordată de Primăria comunei Iurceni, raionul Nisporeni - ÎM "Iurceni-Servicii"*. Ajutorul de stat acordat a consolidat capacitățile ÎM "Iurceni-Servicii", iar acest fapt a permis îmbunătățirea calității serviciilor de aprovizionare și asigurarea cu apă potabilă a locuitorilor, canalizare și evacuare a deșeurilor. Astfel, după implementarea ajutorului numărul consumatorilor conectați la rețeaua de apeduct a constituit 518 gospodării, la rețeaua de canalizare – 294, iar numărul consumatorilor care beneficiază de servicii de evacuare a deșeurilor – 578.
 - *Măsura de sprijin acordată de de către Primăria municipiului Edineț, având ca beneficiar ÎM „Apă-Canal Edineț”*. În anul 2019 s-a majorat numărul contractelor semnate de prestări servicii de alimentare cu apă potabilă cu 91 la număr față de anul precedent, dintre care 18 au fost semnate cu persoane juridice. Totodată, au fost semnate cu 91 de contracte de prestări servicii pentru conectarea la rețeaua de canalizare mai multe față de anul 2018.
 - *Măsura de sprijin acordată de de către Primăria orașului Ocnița, având ca beneficiar ÎM „Apă-Canal Ocnița”*. A crescut numărul de contracte semnate în anul 2019 cu consumatorii. Totodată, au fost reconstruite rețele de apeduct cu 4.7 km. La reconstrucția rețelei de apeduct au fost cheltuite mijloace financiare proprii și mijloace financiare din bugetul local.
 - *Măsura de sprijin acordată de de către Primăria orașului Cricova (mun. Chișinău), având ca beneficiar ÎM "Regia Comunal - Locativă Cricova"*. În anul 2019, au fost semnate 223 de contracte pentru prestarea serviciilor de alimentare cu apă și 130 de contracte pentru prestarea serviciilor de canalizare. De asemenea, s-a majorat volumul apei livrate comparativ cu anul 2018 cu 119 mii m³, constituind 394 mii m³. Cât privește pierderile în rețea, acestea au diminuat cu circa 11 p.p..

Ajutorul de stat pentru prestarea SIEG a fost acordat în vederea asigurării/îmbunătățirii infrastructurii (care la momentul acordării ajutorului de stat se afla într-o stare precară sau nu exista deloc), pentru prestarea serviciului de alimentare cu apă, de canalizare și salubritate pentru locuitori, îmbunătățirea condițiilor de trai a populației, îmbunătățirea calității apelor, protecția mediului

înconjurător, ridicarea nivelului social și igienic al populației fiind necesar, atât pentru a opera în condiții normale de continuitate și siguranță serviciul public, cât și pentru operarea serviciului de transport public cu autobuzul.

În cazurile menționate mai sus, delegarea SIEG (alimentarea cu apă, de canalizare, salubritate etc.) a fost atribuită de către autoritățile publice locale, direct fără organizarea licitațiilor publice, în sensul art. 21 alin (2) din Legea nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, art. 13 alin. (2) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.

În acest context, în vederea instituirii principiilor concurențiale în prestarea serviciilor de utilitate publică urmează a fi propuse modificări la cadrul normativ ce reglementează modalitatea de prestare a SIEG (în cadrul Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020) și organizarea activităților de instruire/conlucrarea cu autoritățile publice locale.

4.4. Ajutor de stat destinat protecției mediului înconjurător

Monitorizarea ajutoarelor de stat destinate protecției mediului înconjurător se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 9/2013). Potrivit prevederilor Regulamentului menționat, acordarea ajutorului de stat pentru protecția mediului poate fi justificată în cazul în care prin măsurile de ajutor se obține un nivel mai ridicat al protecției mediului decât cel care s-ar obține în absența ajutorului în cauză, iar efectele pozitive ale ajutorului sunt mai mari decât efectele sale negative în ceea ce privește denaturarea concurenței, luând în considerare principiul “poluatorul plătește”.

a) Schema ajutorului de stat ”Apel de propuneri de proiect nr. 3 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public”

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 09 din 15.03.2016 s-a decis autorizarea schemei de ajutor de stat ”Apel de propuneri de proiect nr. 3 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă adresat solicitanților de finanțare din sectorul public”.

Potrivit informației prezentate de către furnizor, în anul de raportare indicatorii privind intensitatea maxim admisibilă, coraportul între sprijinul Fondului pentru Eficiență Energetică și contribuția proprie a solicitanților și valoarea maxim per solicitanți au fost respectate la implementarea acestei scheme de ajutor de stat.

În anul 2019, la schema de ajutor de stat autorizată au accesat 8 beneficiari (valoarea totală a ajutorului de stat acordat fiind de 7 674 mii lei), cei mai mulți din beneficiari fiind din domeniul sănătății. În rezultatul implementării proiectelor finalizate cu implicarea ajutorului de stat, valoarea energiei economisite a constituit 2 440 485 kWh/an și emisiile de CO₂ au fost reduse cu 476 t/an.

b) Schema de ajutor de stat ”Proiecte-pilot în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie”

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-19 din 22.05.2017 a fost autorizată schema de ajutor de stat pentru proiecte-pilot în domeniul eficienței

energetice și valorificării surselor regenerabile de energie. Măsura de sprijin a constat în acordarea ajutorului de stat sub formă de subvenții și/sau subsidii pentru susținerea implementării proiectelor pilot în domeniul eficienței energetice și a resurselor regenerabile de energie.

În cadrul monitorizării ajutorului de stat, furnizorul a informat despre faptul că, intensitatea maxim admisibilă a fost respectată. În anul 2019, de măsura de sprijin acordată prin intermediul schemei de ajutor de stat a beneficiat Universitatea de Stat din Comrat. Proiectul universității se află în stadiu de execuție.

c) Schema de ajutor de stat privind finanțarea proiectelor ce țin de lichidarea consecințelor calamităților naturale, avariilor în producție, a altor situații ce pot aduce prejudicii mediului

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-88 din 14.11.2019 a fost autorizată schema de ajutor de stat privind finanțarea proiectelor ce țin de lichidarea consecințelor calamităților naturale, avariilor în producție, a altor situații ce pot aduce prejudicii mediului. Măsura de sprijin constă în alocarea mijloacelor financiare din sursele Fondului Ecologic Național pentru proiecte ce țin de lichidarea consecințelor calamităților naturale, avariilor în producție, a altor situații ce pot aduce prejudicii mediului.

În anul 2019, măsura de sprijin a fost oferită în vederea construcției de instalații hidrotehnice pentru combaterea proceselor de eroziune, consolidarea proceselor de eroziune și stoparea alunecărilor de teren.

4.5. Ajutor de stat pentru cercetare-dezvoltare și inovare

Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru cercetare-dezvoltare și inovare se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 8 din 30.08.2013). Ajutoarele pentru proiectele de cercetare-dezvoltare sunt considerate compatibile cu mediul concurențial normal, cu condiția îndeplinirii criteriilor privind categoriile de cercetare, intensitatea ajutoarelor, costurile eligibile, valoarea ajutorului și forma acordării.

Schema de ajutor de stat pentru dezvoltare și inovare în condițiile actelor normative aferente finanțării publice a întreprinderilor și organizațiilor din sfera științei și inovării

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO - 9 din 03.04.2017 s-a constatat faptul că, măsurile de sprijin notificate, sub forma unei scheme, de către Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic și acordate prin intermediul finanțării publice a întreprinderilor și organizațiilor din sfera științei și inovării care practică activități economice constituie ajutor de stat. Totodată, a fost autorizată schema de ajutor de stat pentru dezvoltare și inovare în condițiile actelor normative aferente finanțării publice a întreprinderilor și organizațiilor din sfera științei și inovării.

În urma examinării informațiilor prezentate de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic), în anul 2019 în baza schemei de ajutor de stat au beneficiat 15 entități care activează în

diferite domenii de activitate. Valoarea totală a ajutorului de stat acordat în anul de raportare a constituit 8 540 mii lei. Scopul proiectelor implementate cu suportul ajutorului de stat oferit a fost: dezvoltarea incubatoarelor de inovare și a parcurilor științifico-practic, implementarea tehnologiilor inovatoare în industria alimentară, agricultură etc.

4.6. Ajutor pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă

Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă se efectuează ținând cont de criteriile de evaluare din Regulamentul privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013 (publicat MO nr. 228-232 art. 1531 din 18.10.2013). Ținând cont de măsura de sprijin monitorizată, principalele condiții de acordare a ajutorului de stat pentru crearea de noi locuri de muncă sunt:

- intensitatea ajutorului nu depășește 50% din costurile eligibile pentru încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor defavorizați și 75% din costurile eligibile pentru încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor cu dezabilități;
- încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor defavorizați, cu dezabilități;
- durata minimă de menținere a locului de muncă etc.

Schema de ajutor de stat privind acordarea subvențiilor pentru crearea locurilor de muncă

Măsura de ajutor de stat a fost autorizată prin Decizia nr. ASS-46-18-27 din 24.04.2019 și prevede acordarea subvențiilor pentru crearea locurilor de muncă, conform Hotărârii Guvernului nr.1145/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea creării locurilor de muncă, pentru anul 2019. În cadrul măsurii, Ministerul Finanțelor a acceptat și achitat o cerere pentru 1 062 de locuri de muncă create în anul 2018. Valoarea ajutorului de stat acordat a constituit 21 240 mii lei. Beneficiarul măsurii a fost SE „Bordnetze” SRL, care activează în domeniul fabricării dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice.

4.7. Promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural

Monitorizarea ajutorului de stat s-a efectuat luând în considerație de criteriile de evaluare din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru filme și alte opere audiovizuale aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3/2016 (publicat MO nr. 2-8 din 06.01.2017). Principalele condiții de acordare a ajutorului de stat sunt:

- ajutorul de stat este destinat unui produs cultural;
- intensitatea ajutorului, de regulă, nu depășește 50% din bugetul unei scheme de ajutor de stat, iar în cazul ajutorului de stat acordat pentru opere audiovizuale greu de realizat intensitatea poate fi de până la 100%;
- copie a filmului beneficiar de ajutor va fi depusă de către producători în patrimoniul cinematografic național etc.

a) *Schema de ajutor de stat acordat în vederea finanțării producției de filme de toate genurile, dezvoltării proiectelor cinematografice, distribuirii*

filmelor, participării filmelor autohtone și a cineaștilor din Republica Moldova la festivaluri internaționale, organizării festivalurilor și a evenimentelor cinematografice în Republica Moldova

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.ASS-01 din 18.01.2019 a fost autorizat ajutorul de stat acordat în vederea finanțării producției de filme de toate genurile, dezvoltării proiectelor cinematografice, distribuirii filmelor, participării filmelor autohtone și a cineaștilor din Republica Moldova la festivaluri internaționale, organizării festivalurilor și a evenimentelor cinematografice în Republica Moldova.

Pe parcursul anului 2019 au beneficiat de finanțare în valoare totală de 5 mil. lei, 11 persoane juridice care desfășoară activități în domeniul cinematografiei. La capitolul finanțării altor genuri de activitate din domeniul cinematografiei, 19 persoane fizice și juridice au beneficiat de un suport total de 1 382 mii lei.

b) Ajutor de stat acordat Întreprinderii de Stat Publicația Periodică - Ziarul „ВЕСТИ ГАГАУЗИИ”

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-96 din 19.12.2019 s-a autorizat ajutorul de stat acordat Întreprinderii de Stat Publicația Periodică - Ziarul „ВЕСТИ ГАГАУЗИИ”.

Măsura de sprijin a constat în acordarea ajutorului de stat sub formă de subvenții de către Direcția Generală de Finanțe a UTA Găgăuzia al Comitetului Executiv al Găgăuziei prevăzute în Legea UTA Găgăuzia cu privire la bugetul pentru anul corespunzător; și sub formă de scutire de la plata pentru locațiune de către Primăria municipiului Comrat.

Ca urmare a oferirii ajutorului de stat în valoare de 1 028 mii lei , peste 1 000 de rezidenți și 100 de organizații ale UTA Găgăuzia, aproximativ 50 rezidenți și 15 organizații din regiunea Cahul și aproximativ 10 din mun. Chișinău au posibilitatea să acceseze informații despre viața politică, economică, socială, culturală și spirituală, precum și despre evenimentele cu importanță specială care au loc în UTA Găgăuzia.

4.8. Ajutor de stat pentru salvarea beneficiarilor

Monitorizarea ajutoarelor de stat pentru salvarea beneficiarilor se efectuează ținând cont de prevederile din Regulamentul privind ajutorul pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 6 din 30.08.2013).

c) Ajutor de stat acordat SA ”Banca de Economii”, BC ”Banca Socială” SA și BC ”UNIBANK” SA

Prin Hotărârea Guvernului nr.938/2014 cu privire la asigurarea stabilității macroeconomice în contextul conjuncturii regionale s-a acceptat propunerea Comitetului Național de Stabilitate Financiară de acordare, în caz de necesitate, de către BNM băncilor licențiate, a creditelor de urgență în sumă de până la 9 500 mil. lei, în vederea asigurării stabilității sistemului financiar și de emitere a garanției (garanțiilor) de stat pentru garantarea creditelor de urgență acordate de BNM.

BNM a notificat Consiliului Concurenței intenția de acordare a ajutorului de stat băncilor: S.A. ”Banca de Economii”, B.C. ”Banca Socială” S.A. și

B.C. "UNIBANK" S.A., Plenul Consiliului Concurenței a decis că, măsura de sprijin notificată de către BNM constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat și a autorizat măsura de sprijin pentru salvarea celor 3 bănci (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. SS-01 din 27.11.2014*).

Conform Legii cu privire la ajutorul de stat și Deciziei Plenului Consiliului Concurenței, BNM urma să prezinte Consiliului Concurenței, în termen de 6 luni de la acordarea ajutorului de stat, un Plan de restructurare sau de lichidare a beneficiarilor. Dat fiind faptul că, Planul menționat nu a fost prezentat către expirarea termenului, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației referitor la semnele încălcării legislației în domeniul ajutorului de stat de către BNM. În urma investigației s-a constatat că, în lipsa unui Plan de restructurare, folosirea ajutorului de stat de către băncile comerciale beneficiare după expirarea a 6 luni de la acordarea acestuia este abuzivă, respectiv băncile comerciale urmează să ramburseze ajutorul de stat în cauză. Totodată, nenotificarea ajutorului de stat de către Ministerul Finanțelor sub formă de garanții de stat în condiții preferențiale pentru SA „Banca de Economii”, BC „Banca Socială” SA și BC „UNIBANK” SA este o încălcare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-68 din 11.12.2015 s-a decis recuperarea ajutorului de stat de care a beneficiat SA „Banca de Economii”, BC „Banca Socială” SA și BC „UNIBANK” SA. În acest sens, BNM și Ministerul Finanțelor urmează să întreprindă măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la cele 3 bănci.

Potrivit informației prezentate de către BNM, de la data retragerii licenței și până la data de 31.12.2019, inclusiv cele 3 bănci comerciale au efectuat rambursări cumulative în sumă totală de 2 389 mil. lei, după cum urmează: S.A. "Banca de Economii"- 1 375 mil.lei, BC "Banca Socială" S.A. - 693 mil.lei și BC "UNIBANK" S.A. - 321 mil.lei.

Decizia urmează a fi monitorizată în continuare de către Consiliul Concurenței până la recuperarea totală a ajutorului de stat de către BNM și Ministerul Finanțelor.

d) Măsura de sprijin acordată de Comitetul Executiv al Găgăuziei - ÎM "Marigold" SRL.

Plenul Consiliului Concurenței, prin Dispoziția nr. 14 din 15.03.2018, a dispus inițierea procedurii de examinare a cazului de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat la acordarea măsurii de sprijin ÎM "Marigold" SRL, de către Comitetul Executiv al Găgăuziei. Inițierea investigației a survenit ca urmare a acordării măsurii de sprijin ÎM "Marigold" SRL, fără a fi autorizată de Consiliul Concurenței. La data de 11.06.2018, Comitetul Executiv al Găgăuziei a prezentat Formularul general de notificare și Formularul special de notificare a ajutorului de stat individual pentru restructurarea beneficiarilor aflați în dificultate a măsurii de sprijin acordată ÎM "Marigold" SRL. Plenul Consiliului Concurenței, prin Decizia nr. ASR-14/18-50 din 28.06.2018, a autorizat ajutorul de stat pentru restructurare acordat sub formă de subvenții ÎM "Marigold" SRL, conform Legii UTA Găgăuzia nr. 11-VI/VI din 08.09.2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 77-XXXVI/V din 17.12.2016 a bugetului pentru anul 2017.

Potrivit informației prezentate, în anul 2019 conform Deciziei Judecătorei Comrat, oficiul Ciadîr-Lunga, nr. 2i-14/2019 din 19.04.2019 a fost inițiată procedura de insolvabilitate a ÎM “Marigold” SRL și a fost desemnat administrator al procedurii de insolvabilitate. Cu referire la planul de restructurare organizațională a ÎM “Marigold” SRL, una din etapele prevăzute este organizarea producerii unor noi tipuri de produse. Totodată, în cadrul monitorizării au fost prezentați principalii indicatori economico-financiar ai întreprinderii pentru anul 2019.

Conform informației din declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit, ÎM “Marigold” SRL nu a beneficiat de un alt ajutor de stat pentru restructurare fiind respectate astfel prevederile pct.9 din Regulamentul privind ajutorul pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate.

În baza informației prezentate, Direcția Generală de Dezvoltare Economică și Turism al UTA Găgăuzia urmează să prezinte pe parcurs, în adresa Consiliului Concurenței, atât informația actualizată privind situația economico-financiară a ÎM “Marigold” SRL, cât și despre implementarea Planului de restructurare.

e) Ajutor de stat acordat pentru redresarea situației financiar-economice a ÎS Compania Aeriană “Air Moldova”

În conformitate cu Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-43 din 14.09.2017 s-a decis autorizarea ajutorului de stat acordat de ÎS “Aeroportul Internațional Chișinău”, sub formă de împrumut în condiții preferențiale în valoare de 75 mil.lei și de Autoritatea Aeronautică Civilă pentru cesiunea creanțelor și eşalonarea datoriilor pentru ÎS Compania Aeriană “Air Moldova”.

În procesul monitorizării ajutorului de stat a fost constatat faptul că, furnizorii ajutorului de stat au respectat condiționalitatea impusă de Plenul Consiliului Concurenței, în pct. 3 din Decizia nr. ASS-44 din 14.09.2017, prezentând în termen Planul de restructurare al întreprinderii ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” însă în legătură cu neexecutarea prevederilor Contractului nr. 1/17-AL din 15 septembrie 2017, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” s-a adresat cu o cerere de chemare în instanța de judecată împotriva CA „Air Moldova” SRL privind încasarea sumei restante a împrumutului.

În sensul art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, responsabil de returnarea ajutorului de stat acordat ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” este furnizorul ajutorului de stat, în cazul dat ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, care la sfârșitul anului 2019, avea datorii totale inclusiv penalități față de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” de 86 334 947.8 lei, iar față de Autoritatea Aeronautică Civilă de 3 444 212.18 lei.

4.9. Ajutor de stat sectorial

a) Ajutor de stat acordat ÎS „Calea Ferată din Moldova” în vederea achiziției locomotivelor și restructurării infrastructurii feroviare

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-44 din 02.07.2015 s-a decis autorizarea ajutorul de stat oferit ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în vederea achiziției locomotivelor și restructurării infrastructurii feroviare.

Efectele scontate ale ajutorului de stat sunt modernizarea parcului de locomotive și restructurarea infrastructurii feroviare; reorganizarea întreprinderii

feroviare și excluderea subvenționării încrucișate. Astfel, investițiile pentru reînnoirea materialului rulant și restructurarea infrastructurii feroviare sunt indispensabile pentru menținerea competitivității transportului feroviar față de alte moduri de transport mai poluante. Aceste investiții sunt necesare pentru îmbunătățirea interoperabilității între rețelele naționale și internaționale, protecția mediului înconjurător, sporirea siguranței trenurilor și calificarea personalului.

Ca urmare a examinării informației prezentate de către furnizor se precizează faptul că proiectul de modernizare a ÎS „Calea Ferată din Moldova” este în proces de implementare. Măsura de sprijin autorizată urmează a fi implementată într-o perioadă mai îndelungată.

b) Ajutor de stat acordat SA ”Moldtelecom”

Prin Decizia nr. ASS-12 din 22.03.2018 a fost autorizată măsura de sprijin care constă în scutirea SA „Moldtelecom” de la plata dividendelor în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2017, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 110/2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1285/2018 privind scutirea unei societăți pe acțiuni de plata dividendelor aferente anului de gestiune 2017 (publicată la data de 19.01.2019), a fost acceptată scutirea SA „Moldtelecom” de plata dividendelor aferente anului de gestiune 2017.

Potrivit informației prezentate, SA ”Moldtelecom” a efectuat investiții în vederea dezvoltării rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și asigurării disponibilității accesului la aceste rețele, precum și în vederea modernizării rețelelor de comunicații electronice în bandă largă. Totodată, au fost conectați la serviciile Internet fix circa 46 572 abonați noi, inclusiv 991 abonați în zone albe, 7 275 în zone gri. SA „Moldtelecom” a efectuat investiții pentru extinderea rețelelor sale de Internet în fibră optică (GPON), în zonele albe unde nu există o altă infrastructură în bandă largă și în zonele gri.

Măsurile de sprijin urmează a fi monitorizate de către Consiliul Concurenței sub aspectul respectării prevederilor actelor normative din domeniul ajutorului de stat și a deciziilor de autorizare. În acest sens, urmează a fi aplicate instrumentele prevăzute de legislația în vigoare.

Capitolul V. IMPLEMENTAREA SISTEMULUI INFORMAȚIONAL AUTOMATIZAT "REGISTRUL AJUTOARELOR DE STAT"

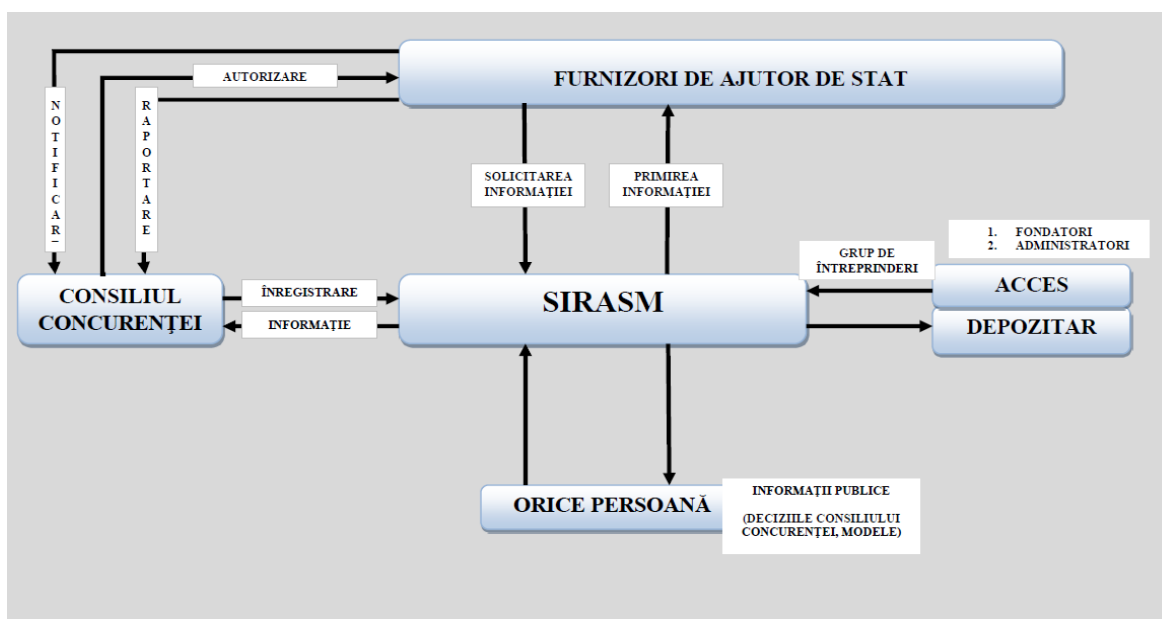
În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asocierie și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIRASM.

SIRASM reprezintă totalitatea mijloacelor software, hardware, informaționale, organizaționale, a sistemelor de transmitere a datelor, a tehnologiilor de utilizare a lor, a normelor de drept și a infrastructurii pentru susținerea informațională a notificării, a evidenței, a monitorizării și a raportării ajutoarelor de stat.

Principalele funcții ale SIRASM pot fi divizate în următoarele grupuri: introducerea și actualizarea informațiilor și furnizarea informațiilor către terțe persoane.

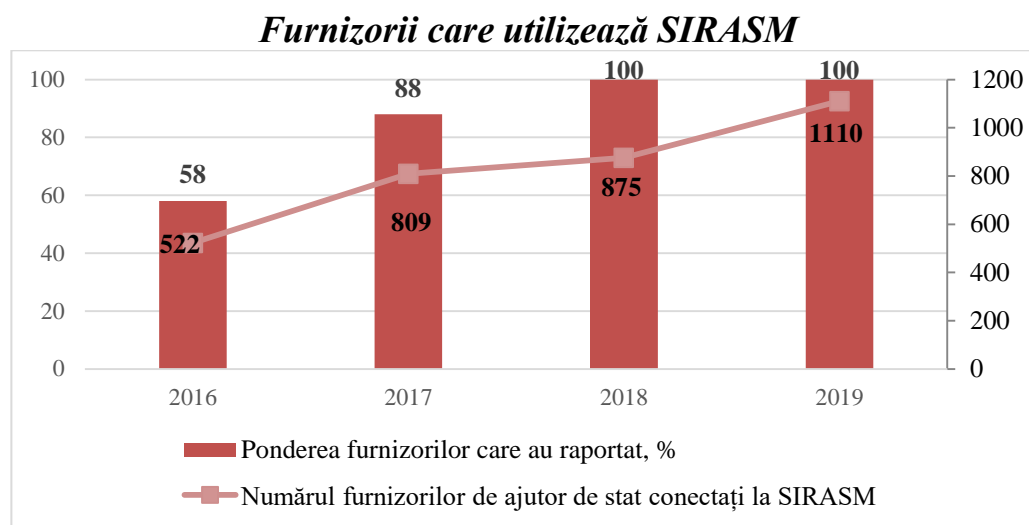
Figura nr. 7

Funcționarea Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat"

În anul 2019 a continuat implementarea SIRASM de către furnizorii de ajutor de stat și de minimis. Astfel, pe parcursul anului a fost acordat acces la 180 de furnizori de ajutor de stat, în total 1 110 de furnizori fiind conectați la sistem,

În perioada de raportare, toți furnizorii de ajutor de stat și de minimis au raportat măsurile de sprijin prin intermediul sistemului online. Pe parcursul anilor 2016-2019, ponderea furnizorilor care au raportat ajutoarele de stat prin intermediul SIRASM este prezentată în Figura nr.8.

Potrivit Figurii nr. 8 se constată că în anul 2019 s-a menținut tendința creșterii numărului de autorități publice care utilizează SIRASM. Acest fapt asigură transparența în procesul de colectare și analiza datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate.

Această tendință pozitivă se datorează și acțiunilor de promovare a culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat realizată prin organizarea seminarelor, ședințelor și meselor rotunde cu furnizorii, atât la sediul Consiliul Concurenței, cât și în regiunile țării.

Mai mult ca atât, în anul 2019 cu suportul Băncii Mondiale, a fost inițiată procedura de modernizare a Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat". Astfel, în iulie 2019, a demarat proiectul de dezvoltare și modernizare a Sistemului informațional automatizat "Registrul Ajutoarelor de Stat al Republicii Moldova", cu suportul Unității de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale pentru Ameliorare a Competitivității CEP-II. Pe parcursul semestrului II, 2019 a avut loc o serie de ședințe de lucru în cadrul cărora s-a întrunit grupul de lucru al autorității și echipa de dezvoltatori software, reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale, autorităților administrației publice locale, pentru a discuta aspectele ce țin de funcționarea SIRASM, a expune viziunea asupra noii versiuni a sistemului, testarea noii versiuni, îmbunătățirea funcțiilor etc.

Implementarea eficientă a SIRASM, în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat de către furnizorii de ajutor de stat, va contribui și în continuare la: a) asigurarea cu date de acces a furnizorilor ajutoarelor de stat și oferirea în regim permanent a suportului informațional în vederea utilizării SIRASM, în mod eficient; b) promovarea utilizării SIRASM de către furnizorii ajutoarelor de stat, în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat, astfel încât să fie eficientizat procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat, actualizarea în timp util a informației din Registrul ajutoarelor de stat.

PRIORITĂȚI ȘI PROVOCĂRI

Cu referire la evoluția ajutorului de stat raportată pentru anul 2019 și ținând cont de angajamentele asumate de către Republica Moldova prin Acordul de Asociere, direcțiile prioritare pentru următoarea perioadă vor fi:

- **alinierea schemelor de ajutor de stat existente** în colaborare cu furnizorii de ajutor de stat. Se precizează că, alinierea schemelor de ajutor de stat existente reprezintă o responsabilitate nu doar al Consiliului Concurenței, dar și al APC și APL, în conformitate cu Acordul de Asociere și Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020
- **colaborarea cu Ministerul Finanțelor** în vederea eficientizării mecanismului de raportare și notificare a ajutorului de stat acordat sub formă de facilități fiscale, precum și alinierii schemelor de ajutor de stat existente oferite sub forma nominalizată. Se remarcă faptul că cea mai mare pondere a ajutorului de stat raportat sub formă de facilități fiscale și vamale a fost implementat până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat și, prin urmare, a fost oferit fără a fi fundamentat pe baza unei analize economice ex-ante a impactului măsurilor respective asupra mediului concurențial și a fi identificat clar obiectivul de acordare a acestora
- **elaborarea și modificarea actelor normative** în vigoare conform acquis-ul UE în materie de ajutor de stat. În acest sens se precizează că actele normative ale UE în domeniul ajutorului de stat sunt modificate la o anumită perioadă de ani, astfel în vederea realizării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere, Consiliul Concurenței va armoniza actele normative cu noile prevederi din legislația UE în domeniu respectiv
- dezvoltarea și **implementarea noului sistem online SIRASM**. În anul 2019 a fost selectată o companie specializată care a elaborat platforma electronică, ce urmează a fi implementată de către autoritate și furnizori
- **ridicarea culturii concurențiale** în partea ce ține de ajutor de stat, atât în cadrul autorităților publice, cât și a întregii societăți. Ajutorul de stat reprezintă un domeniu nou în raport cu alte domenii de activitate astfel, insuficiența cunoștințelor în sfera dată a reprezentanților autorităților administrației publice creează dificultăți la implementarea legislației în domeniul ajutorului de stat

Acordarea ajutorului de stat în corespundere cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat va contribui la corectarea eșecurilor pieței, la creșterea competitivității întreprinderilor, crearea unui mediu concurențial normal, precum și la consolidarea economiei naționale în ansamblu.

ANEXA TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat și de minimis pe obiective, categorii și forme, metode de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate au fost grupate pe Capitole:

- I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în raport
- II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis
- III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

I. Sfera ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis analizate în raport

Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova a fost elaborat pe baza „Registrului ajutoarelor de stat”, întocmit conform raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat.

Ajutoarele de stat și de minimis raportate, care fac obiectul prezentului raport, intră sub incidența:

- Legii cu privire la ajutorul de stat
- Hotărârii Guvernului nr. 1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat
- Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 30.08.2013
- Regulamentului cu privire la Registrul ajutorului de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 30.08.2013

II. Obiectivele ajutorului de stat și ajutoarelor de minimis

Încadrarea pe obiective a ajutorului de stat (atât a alocațiilor efectuate în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale) s-a efectuat în conformitate cu obiectivul principal al acordării acestora.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente pentru moneda națională și în prețuri curente pentru Euro.

Cursul mediu anual de schimb utilizat leu/euro a fost preluat de pe pagina web oficială a BNM.

Pentru prezentarea informației privind ajutoarelor de stat și ajutoarele de minimis acordate în perioada de referință au fost utilizate actele normative care

conțin scheme de ajutor de stat și/ sau ajutoare individuale și scheme de ajutor de minimis și/ sau ajutoare individuale de minimis raportate de furnizori.

Raportările au fost solicitate în formă standard, conform Anexei nr.1 și Anexei nr. 2 la Regulamentul privind modalitatea de ținere a Registrului ajutoarelor de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1112/2016 și au cuprins următoarele elemente:

- Titlul ajutorului
- Baza legală
- Numărul ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Categoria ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Perioada în care se acordă ajutoare de stat în baza acestei măsuri (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Data la care a încetat acordarea ajutorului (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)
- Obiectivele acordării ajutorului de stat/minimis
- Regiunea
- Originea ajutorului
- Forma de acordare a ajutorului de stat/minimis
- Descrierea formei de acordare a ajutorului de stat/minimis
- Tipul ajutorului de stat/minimis
- Condiții de acordare
- Beneficiarii și quantumul ajutorului de stat/minimis
- Date privind modul de determinare a quantumului ajutorului de stat/minimis
- Observații (*pentru raportarea ajutorului de stat*)
- Alte informații și comentarii (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)
- Declarație (*pentru raportarea ajutorului de minimis*)

Informații de pe paginile web oficiale a BNS și BNM:

- produsul intern brut;
- numărul populației;
- cursul mediu anual de schimb leu/euro.

Metodele de evaluare a elementului de ajutor

Cuquantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat/minimis sau s-a acordat un ajutor individual, totodată ținându-se cont de legislația secundară, respectiv, Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 30.08.2013).

**LISTA ACTELOR JURIDICE ÎN BAZA CĂRORA AU FOST
ACORDATE AJUTOARELE DE STAT RAPORTATE
PENTRU ANUL 2019**

1. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, art. 103 alin. (1) pct. 10); Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28 lit. z¹); Hotărârea Guvernului nr.1165/2016 pentru aprobarea listelor materiei prime medicamentoase, materialelor, articolelor, ambalajului primar și secundar, utilizate la prepararea și producerea medicamentelor
2. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, art. 103 alin. (1) pct. 32); Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28 lit. y¹)
3. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, art. 124 alin. (18)
4. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Hotărârea Guvernului nr.1574/2002 pentru stabilirea volumului anual de alcool etilic nedenaturat, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică
5. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Hotărârea Guvernului nr. 378/2017 cu privire la stabilirea cuantumului de alcool etilic nedenaturat destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină pentru anul 2017; Hotărârea Guvernului nr. 454/2016 cu privire la stabilirea cuantumului de alcool etilic nedenaturat destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină pentru anul 2016; Hotărârea Guvernului nr. 771/2016 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 454/2016; Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 cu privire la stabilirea cuantumului de alcool etilic nedenaturat destinat utilizării în medicină pentru anul 2015
6. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, art.53 alin. (1); Hotărârea Guvernului nr. 182/2013 privind aprobarea Listei organizațiilor și întreprinderilor societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, scutite de vărsare la buget a TVA aferentă mărfurilor produse și serviciilor prestate
7. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere
8. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației
9. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Legea nr. 303/2018 bugetului de stat pentru anul 2019; Hotărârea Guvernului nr. 819/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de acordare a unor categorii de facilități privind TVA conform prevederilor art. 103 alin. (7) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și art. 4 alin. (18) lit. b) din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal
10. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004; Legea nr. 138/2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare; Hotărârea Guvernului nr. 196/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și

- Dezvoltare; Hotărârea Guvernului nr. 809/2015 cu privire la aprobarea Acordului de parteneriat dintre Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2015
11. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004; Legea nr. 303/2018 bugetului de stat pentru anul 2019
 12. Legea nr.1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, art.24 alin. (15) lit.b)
 13. Legea nr.1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, art.24 alin. (17)
 14. Legea nr. 1515/1993 cu privire la protecția mediului înconjurător, art. 85
 15. Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli; Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural; Hotărârea Guvernului nr. 903/2017 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017;
 16. Legea nr.182/2010 cu privire la parcurile industriale, art. 12; Hotărârea Guvernului nr. 440/2011 cu privire la acordarea titlului de parc industrial Societății pe Acțiuni „TRACOM”
 17. Legea nr. 1421/2002 cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice
 18. Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, art. 28 lit.l)
 19. Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor, pct. 7 al regulilor generale de aplicare a taxei vamale
 20. Legea nr. 1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art. 4 alin. (18); Hotărârea Guvernului nr. 819/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de acordare a unor categorii de facilități privind TVA conform prevederilor art. 103 alin. (7) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și art. 4 alin. (18) lit. b) din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal
 21. Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; Hotărârea Guvernului nr. 401/2012 cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică; Hotărârea Guvernului nr. 45/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică
 22. Legea nr.303/2018 bugetului de stat pentru anul 2019; Ordin nr.3-PC/2019 din 11.02.2019 cu privire la aprobarea volumului alocațiilor bugetare pentru anul 2019 a proiectelor comune științifice de cercetare moldo-belaruse(2019-2020); Ordin nr. 14-PC /2018 din 18.12.2018 cu privire la aprobarea volumului alocațiilor bugetare pentru anul 2019 a proiectelor din cadrul Programului de Stat 2018-2019; Ordin nr.17-PC/2018 din 18.12.2018 cu privire la aprobarea volumului alocațiilor bugetare pentru anul 2019 a proiectelor din cadrul concursului pentru "Organizarea manifestărilor științifice internaționale"; Ordin nr.16-PC/2018 din 18.12.2018 cu privire la

- aprobarea volumului alocațiilor bugetare pentru anul 2019 a proiectelor pentru "Tinerii cercetători"
23. Legea cinematografiei nr.116/2014
 24. Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului. Hotărârea Guvernului nr.1428/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente
 25. Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de Hotărârea Guvernului nr.1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă
 26. Legea nr. 303/2018 bugetului de stat pentru anul 2019; Legea nr. 72/2015 bugetului de stat pe anul 2015; Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dezabilități.
 27. Legea nr. 166/2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”; Decizia CRD Centru nr. 01/02 din 11.02.2016 privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Regională Centru 2016-2020; Decizia Consiliului orășenesc Orhei nr. 7/22 din 24.10.2014 cu privire la aprobarea Statutului ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”; Decizia Consiliului orășenesc Orhei nr. 44 din 04.05.2016 cu privire la darea în administrare a terenului; Decizia Consiliului orășenesc Orhei nr. 5/12 din 07.06.2016 cu privire la subzona Orhei a Zonei Economice Libere Bălți; Decizia Consiliului orășenesc Orhei nr. 4/14 din 25.05.2018 cu privire la negocierea și încheierea unui contract de ipotecă; Decizia Consiliului orășenesc Orhei nr. 6/2 din 05.07.2016 cu privire la negocierea și semnarea contractelor pentru desfășurarea activității de antreprenariat în subzona Orhei a Zonei Economice Libere Bălți
 28. Legea nr. 22/2015 privind ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare
 29. Legea nr. 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, art.8 alin. (2) lit.a)
 30. Acordul de implementare nr.40270379/0 între Organizația Internațională a Muncii și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, semnat la data de 05.08.2019
 31. Legea UTA Găgăuzia nr. 32/2018 cu privire la bugetul pentru anul 2019
 32. Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri); Legea UTA Găgăuzia nr. 32/2018 cu privire la bugetul pentru anul 2019; Hotărârea Comitetului Executiv al Găgăuziei nr.14/4 din 10.07.2017 privind aprobarea Strategiei de dezvoltare social-economică a Găgăuziei pentru anii 2017-2022; Hotărârea Comitetului Executiv al Găgăuziei nr. 7/6 din 27.02.2019 privind concluziile la proiectul de Lege UTA Găgăuzia

- privind modificarea și completarea Legii nr. 32 din 07.12.2018 cu privire la bugetul pentru anul 2019
33. Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri); Legea UTA Găgăuzia nr. 31/2018 cu privire la modificarea și completarea Legii UTA Găgăuzia nr. 16-IX/VI din 08.12.2017 cu privire la bugetul pentru anul 2018; Legea UTA Găgăuzia nr. 32-XX/VI din 07.12.2018 cu privire la bugetul pentru anul 2019; Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 18-VIII/I din 25.01.1996 privind înființarea ziarului regional al Găgăuziei; Hotărârea Prezidiului Adunării Populare a Găgăuziei nr. 23-XX/II din 26.09.2000 privind publicarea suplimentului la ziarul „БЕСТИ ГАГАУЗИИ” – „Buletinul actelor oficiale ale Găgăuziei”
 34. Hotărârea de Guvern nr.1145/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționare creării locurilor de muncă
 35. Hotărârea Guvernului nr.1133/2016 pentru aprobarea Manualului de operațiuni privind implementarea creditului de asistență oferit de Guvernul Republicii Polone
 36. Hotărârea Guvernului nr. 364/2008 privind aprobarea Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET); Hotărârea Guvernului nr. 2503-330/2010 privind extindere Programului pe perioada 2011-2013; Hotărârea Guvernului nr. 140/2014 privind extinderea Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor pe perioada anilor 2011-2016
 37. Hotărârea Guvernului nr. 774/1997 cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale;
 38. Regulamentul Agenției de Investiții cu privire la modul de acordare a granturilor și subvențiilor în cadrul Programelor Agenției de Investiții, aprobat la data de 26.11.2018
 39. Contract de arendă a pământului nr. 166/2014 semnat de către UTA Găgăuzia, Primăria municipiului Comrat
 40. Contract de fidejusiune nr. 1003/2013 încheiat între Primăria municipiului Bălți și BC „Moldincombank” S.A.
 41. Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 6/26-3 din 04.10.2018 despre operarea unor modificări în decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 11/55 din 23.12.2014 cu privire la aprobarea Regulamentului gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă-proprietate municipală
 42. Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/50-10 din 19.05.2016 cu privire la prelungirea relațiilor contractuale de locațiune a unor încăperi de pe str. S. Lazo, 2 lit. A, A1, D, D1, E, G, J, V (clădiri separate, subsol) Centrului de cercetări științifice în domeniul automatizării de pe lângă Guvernul Republicii Moldova”
 43. Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 10/2 din 27.09.2012 cu privire la aprobarea Contractului de împrumut dintre Î.M. „Direcția Troleibuze din

Bălți” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Acordul de garanție și susținere a proiectului între municipiul Bălți, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Î.M. „Direcția Troleibuze din Bălți”

44. Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr. 19/20 din 23.08.2013 cu privire la crearea Parcului Industrial Edineț.

ANEXA 3

**VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT
PE OBIECTIVE ȘI FORME DE ACORDARE**

(mii lei)

Obiectivul	2017							2018							2019									
	Subvenții și/sau subvențiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subvențiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Alocații bugetare	Subvenții și/sau subvențiile	Alocații bugetare	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
Obiective orizontale	118459	0	31362	428	0	0	6504	103661	0	33174	214	0	0	1424	10285	37093	84887	0	61167	5	0	0	6175	
Cercetare-dezvoltare și inovare	74912	0	0	0	0	0	0	85948	0	0	0	0	0	1424	10285	0	84887	0	0	0	0	0	0	340
Protecția mediului	11986	0	15910	0	0	0	0	11074	0	18363	0	0	0	0	0	8954	0	0	35502	0	0	0	0	0
Suținerea IMM	20046	0	2555	428	0	0	6504	0	0	2227	214	0	0	0	0	0	0	0	2596	5	0	0	0	5835
Salvare	4927	0	3126	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă	6587	0	9771	0	0	0	0	6639	0	12584	0	0	0	0	0	28139	0	0	23069	0	0	0	0	0
Ajutor sectorial, în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale	598	0	132365	71	0	0	0	24421	0	116698	142	0	30 926	32634	0	16721	0	0	110705	2541	0	0	0	34
Ajutor de stat pentru dezvoltare regională	185124	0	67081	63	6365	0	296	274010	0	168301	84	1377	0	2358	0	234635	0	0	266777	146	1058	0	2099	

Obiectivul	2017							2018							2019								
	Subvenții și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvenții și/sau subsidiile	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Alocatii bugetare	Subvenții și/sau subsidiile	Alocatii bugetare	Anularea sau preluarea de datorii	Scutirile, reducerile, amânările sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent	Reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
SIEG	57087	0	101	43951	6157	0	57768	56929	0	2994	56511	18819	2242	61967	0	139681	145941	0	15615	79772	17388	0	54815
Promovare a culturii și conservare a patrimoniului cultural	122059	0	0	0	0	0	0	122059	0	0	0	0	0	0	38633	161501	0	0	0	0	0	0	0
Ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	426239	0	230807	562	6365	0	6800	524151	0	318173	440	1377	30 926	36416	48917	449950	84887	0	438649	2692	1058	0	8307
TOTAL (inclusiv SIEG)	483327	0	230908	44513	12521	0	64568	581080	0	321167	56951	20196	33168	98384	48917	589631	230828	0	454265	82463	18446	0	63123

ANEXA 4

**VALOAREA AJUTORULUI DE STAT RAPORTAT
PE FORME DE ACORDARE ȘI PE FURNIZORI**

(mii lei)

Furnizorii de ajutor de stat	2017						2018						2019							
	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Alocații bugetare	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile, amânările sau eșalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Academia de Științe a Moldovei	3179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	179782	0	0	0	0	0	274010	0	0	0	0	0	0	233386	0	0	0	0	0	0
Agenția de Investiții	0	0	0	0	0	0	23390	0	0	0	0	0	0	15727	0	0	0	0	0	0
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	0	2555	0	0	0	0	0	2 227	0	0	0	0	0	0	0	2596	0	0	0	0
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	284	0	0	0	0	0	0
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare*	4490	0	0	0	0	0	0	0	0	10285	0	0	0	0	16210	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2017						2018						2019							
	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Alocații bugetare	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Agencia Proprietății Publice	0	8662	0	0	0	6504	0	5919	0	0	0	30926	32600	0	0	0	0	0	0	5835
Autoritatea Aeronautică Civilă	0	3538	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Directoratul Liniei de Credit	20046	0	491	0	0	0	0	0	298	0	0	0	0	0	0	0	151	0	0	0
Agencia pentru Eficiență Energetică	10491	0	0	0	0	0	10475	0	0	0	0	0	0	8599	0	0	0	0	0	0
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*	1495	0	0	0	0	0	19799	0	0	0	0	0	0	355	0	0	0	0	0	0
Ministerul Economiei și Infrastructurii*	0	1125	0	0	0	0	0	1125	0	0	0	0	0	0	0	1125	0	0	0	0
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării*	146743	0	0	0	0	0	147789	0	0	38633	0	0	0	161501	25944	0	0	0	0	0
Ministerul Finanțelor	0	0	63	0	0	0	0	0	142	0	0	0	0	21240	0	0	2541	0	0	0
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale*	49127	0	0	0	0	0	47656	0	0	0	0	0	0	6615	42734	0	0	0	0	0

Furnizorii de ajutor de stat	2017						2018						2019							
	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și alor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și alor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Alocații bugetare	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și alor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Serviciul Fiscal de Stat	0	117030	0	0	0	0	0	231499	0	0	0	0	0	0	0	317273	0	0	0	0
Serviciul Vamal	0	97897	0	0	0	0	0	77403	0	0	0	0	0	0	0	117655	0	0	0	0
Consiliul Municipal Chișinău	0	0	0	0	0	249	0	0	0	0	0	0	1684	0	0	0	0	0	0	340
Primăria mun.Bălți	0	0	0	6365	0	0	0	0	0	0	1377	0	0	0	0	0	0	1058	0	0
Comitetul Executiv al Găgăuziei	10269	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Direcția Generală de Finanțe a Găgăuziei	598	0	0	0	0	0	1031	0	0	0	0	0	0	994	0	0	0	0	0	0
Direcția Dezvoltare Economică a Găgăuziei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1249	0	0	0	0	0	0
Primăria mun. Comrat	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	42	0	0	0	0	0	0	42
Primăria mun. Edineț	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	39
Primăria mun. Orhei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2052	0	0	0	0	0	0	2052

Furnizorii de ajutor de stat	2017						2018						2019							
	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și alor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și alor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Alocații bugetare	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței	Subvențiile și/sau subsidiile	Alocații bugetare	Scutirile, reducerile sau eşalonările la plata impozitelor, taxelor și alor plăți obligatorii	Acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale	Acordarea de garanții în condiții preferențiale	Investiții ale furnizorului dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală anticipată de către un investitor privat prudent	Reducerea de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
BC "Moldindconbank" SA	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	426220	230807	562	6364,54	0	6800	524150	318173	440	48918	1377	30926	36417	449950	84888	438649	2692	1058	0	8308
SIEG	57087	101	43951	6157	0	57768	56929	2994	56511	0	18819	2242	61967	139681	145941	15615	79772	17388	0	54815
TOTAL (inclusiv SIEG)	483307	230908	44513	12521,54	0	64568	581079	321167	56951	48918	20196	33168	98384	589631	230829	454264	82464	18446	0	63123